

Ainevaldkond “Keel ja kirjandus”

1. Üldalused

Õppekava koostamisel on lähtutud

- Põhikooli riiklikust õppekavast;
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest.

1.1.Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust, mõista erinevaid kirjandustekste ning nende tähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos. Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

- austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- loeb, esitab ning kirjutab eri tüüpi ja liiki tekste, analüüsib tekstide keelekasutust, ülesehitust ja vormistust, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
- mõistab ilukirjandusteose kunstilisi väärtusi, analüüsib ja tõlgendab eri tüüpi ning eri žanris tekstide ülesehitust, väljendust ja sisu;
- omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi.

1.2. Ainevaldkonna maht

Ainevaldkonna õppeained on eesti keel (Montessori suuna klassis), eesti keel teise keelena, vene keel (vene õppekeele klassis), emakeel ja kultuur ja kirjandus. Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide jaotumine on järgmine:

	Eesti keel teise keelena	Vene keel (vene õppekeele klassis)	Emakeel ja kultuur	Kirjandus	Eesti keel (Montessori suuna klassis)
1.klass	7 tundi nädalas	-	-	-	6
2.klass	7 tundi nädalas	-	2	-	7
3.klass	5 tundi nädalas	-	2	-	6
4.klass	7 tundi nädalas	-	2	-	5
5.klass	5 tundi nädalas	-	2	3 tundi nädalas	5
6.klass	5 tundi nädalas	-	2	1 tund nädalas	4
7.klass	5 tundi nädalas	1 tund nädalas	-	2 tundi nädalas	-
8.klass	5 tundi nädalas	1 tund nädalas	-	2 tundi nädalas	-
9.klass	5 tundi nädalas	1 tund nädalas	-	2 tundi nädalas	-

Tallinna Mahtra Põhikoolis on suurendatud I ja II kooliastmes eesti keele teise keelena tundide mahtu, et arvestada õppekeskkonna eripära ja eestikeelse keelekeskkonna vähesust ning pakkuda õpilastele rohkem võimalusi eesti keele omandamiseks ja aktiivseks kasutamiseks.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Põhikooli keele- ja kirjandusõpetust ühendab eesmärk tundma õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Keeleoskus kõnes ja kirjas on inimese mõtlemis- ja tundevõime kujunemise, intellektuaalse arengu ja sotsialiseerumise alus. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes. Vene keele/emakeele valdamise eesmärk on hoida sidet emakeelse kultuuripärandiga ning toetada emakeele oskuse arendamist kõnes ja kirjas.

Ainevaldkonna õppeainetes omandab õpilane keele- ja kirjandusteadmisi, arendab lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusoskusi, et kasvada põhikooli lõpuks teadlikuks, aktiivseks ja vastutustundlikuks lugejaks, kirjutajaks ja suhtlejaks. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist, identiteeditunnetust ning sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Õpilane on võimeline eetilisi norme, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, motiveeritult ja teadlikult õppima ja tegutsema.

1.–4. klassis arendatakse eesti ja vene keele ning eesti keele teise keelena õppes kõiki keeleõpetuse osaoskusi, esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu. Alates 5. klassist lisandub eraldi õppeainena kirjandus, mida seob tekstikeskne ja žanriteadlik käsitusviis ning kõikide keeleõpetusoskuste mitmekülgne ja tasakaalustatud arendamine.

Eesti keele kui teise keele õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle lisade põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Eesti keele oskus on Tallinna Mahtra Põhikooli kontekstis eriti oluline, arvestades kooli eripära, kus paljudel õpilastel puudub igapäevane kontakt eestikeelse keelekeskkonnaga. Sageli ei ole õpilastel väljaspool kooli piisavalt võimalusi kuulda eestikeelset kõnet ega suhelda eesti keeles, mistõttu on kooli roll keeleoskuse arendamisel määrava tähtsusega. Õppe eesmärk on tagada õpilaste toimetulek eestikeelses ühiskonnas, sealhulgas kujundada nende suutlikkus jätkata õpinguid eesti keeles ning siseneda edaspidi tööturule.

Ainevaldkonnasisese lõimingu põhialus on tekstikeskne keele- ja kirjandusõpetus, kus tekstikäsitus hõlmab erinevaid tekste ja tekstitoiminguid. Tekstide kaudu õppides täieneb õpilase tekstikogemus ning kujuneb žanri- ja kontekstitunnetus. Keeleõppe tekstivalikus on eeldatavalt esindatud erinevad autentsed ühiskonnas toimimiseks vajalikud tekstitüübid ja -liigid, nii suulised kui ka kirjalikud tekstid, mis peegeldavad suhtlustavasid ja -olukordi. Oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega.

Kirjandusõppes soodustatakse õpilase kirjandushuvi, arendatakse tema lugejavõimeid, mõtte- ja tundemaailma, kujundatakse eetilisi tõekspidamisi ja esteetilisi hoiakuid, vaadeldakse sõnakunsti poeetikat ja kujundikeele olemust ning edendatakse väljendusoskust nii kõnes kui ka kirjas. Kirjandustekstide lugemise ja uurimise eesmärk on avardada õpilase kultuurikogemust, rikastada tema keeletunnetust, pakkuda inspiratsiooni ning toetada isiksuslikku arengut. Keele- ja kirjandusõpetusse lõimitakse audiovisuaalseid väljendusviise (pilt, film, video jm). Kirjandustekstide mõistmise ja loomise oskuse arendamisel kasutatakse lõimitud aine- ja keeleõppe metoodikat, mis toetab samaaegselt nii keeleoskuse kujunemist kui ka ainealaste teadmiste süvendamist.

1.4. Kooli väärtuste kujundamine ja üldpädevuste arengu toetamine

Hoolimine:

Keele ja kirjanduse õppimisel kujundatakse hoolivat suhtumist kaaslastesse, nende mõtetesse ja arvamustesse. Õpilane kuulab teisi, arvestab erinevate seisukohtadega ning kasutab suhtlemisel lugupidavat ja heatahtlikku keelekasutust. Kirjandusteoste käsitlemisel arendatakse empaatiavõimet ja oskust mõista teiste inimeste tundeid, vajadusi ja kogemusi.

Sallimine:

Keele ja kirjanduse õppimine toetab erinevate inimeste, kultuuride, maailmavaadete ja seisukohtade mõistmist ning väärtustamist. Õpilane õpib arutlema erinevate arvamuste üle, neid ära kuulama ja põhjendatult oma seisukohta väljendama. Kirjandusteoste kaudu tutvutakse erinevate kultuuride, elukogemuste ja väärtustega.

Julgus:

Õpilast julgustatakse oma mõtteid, arvamusi ja tundeid suuliselt ja kirjalikult väljendama ning aruteludes aktiivselt osalema. Kujundatakse julgust küsida, eksida ja oma eksimustest õppida, esineda ning katsetada erinevaid eneseväljendusviise. Kirjandusteoste käsitlemisel julgustatakse õpilast esitama isiklikke tõlgendusi ja põhjendama oma seisukohti.

Ausus:

Keele ja kirjanduse õppimisel kujundatakse ausat ja vastutustundlikku suhtlemist ning enda mõtete ja seisukohtade ausat väljendamist. Õpilane järgib kokkulepitud reegleid, eristab enda ja teiste mõtteid ning peab kinni autoriõiguse ja allikatele viitamise põhimõtetest. Kujundatakse arusaama, et ausus tähendab ka oma teadmiste ja oskuste objektiivset hindamist ning vastutust oma sõnade ja tegude eest.

Üldpädevused:

kultuuri- ja väärtuspädevus

sotsiaalne ja kodanikupädevus

Enesemääratluspädevus

õpipädevus

suhtluspädevus

matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

ettevõtlikkuspädevus

digipädevus

1.5. Aine valdkonna õppeainete lõiming teiste ainevaldkondadega ja läbivate teemade käsitlemine

Lõiming:

Igas õppeaastas on kolm nähtusepõhise õppe perioodi, mille keskmes on üks üldteema, mis lähtub riikliku õppekava läbivatest teemadest. Õppeprotsess algab ühise aruteluga, mille käigus õpilased mõtestavad teema tähendust, sõnastavad kitsamad uurimisküsimused ning püstitavad õpieesmärgid vastavalt oma huvidele ja teadmistele.

Nähtusepõhine õpe võimaldab lõimida erinevaid ainevaldkondi loomulikul ja praktilisel viisil. Õpilased osalevad aktiivselt uurimuslikus õppes, teevad rühmatöid, viivad läbi vaatlusi ja uuringuid, külastavad õppekäike ning kasutavad erinevaid õpikeskkondi ja õppemeetodeid. Õppetöö ei piirdu tavapärase klassiruumis õppimise ja õpikupõhise tegevusega, vaid toetab kogemuslikku, koostöist ja probleemilahendusel põhinevat õpet.

Nädala lõpus toimub õpilaskonverents, kus õpilased esitlevad oma uurimistöö tulemusi ja teevad kokkuvõtte õpitust. Esitlused toimuvad kogu koolipere ees ning arendavad õpilaste esinemisoskust, eneseväljendust, koostööoskust ja refleksioonivõimet.

Lõiming toimub eelkõige järgmiste valdkondade vahel:

keele ja kirjanduse valdkond (esitlused, arutelud, intervjuud, tekstide loomine ja analüüsimine);

Keele ja kirjanduse valdkonnas toimub lõiming kõigi teiste ainevaldkondadega läbi suhtlemise, teksti mõistmise ja loomise ning kultuurilise tähenduse mõtestamise. Keeleõpe ei piirdu ainult grammatika ja õigekirjaga, vaid toetab õpilase oskust väljendada oma mõtteid, mõista teisi ning seostada õpitut erinevate eluvaldkondadega.

Loodusõpetusega toimub lõiming läbi nähtuste kirjeldamise, arutlemise ja selgitamise. Õpilased loevad ja koostavad lihtsaid tekste, kirjeldavad katseid ja loodusnähtusi ning õpivad kasutama täpset ja arusaadavat sõnavara. Samuti arendatakse oskust esitada küsimusi ja teha järeldusi.

Lisaks toimub lõiming sotsiaalsete ja kultuuriliste teemadega, kus õpilased õpivad tundma erinevaid kombeid, traditsioone ja suhtlemisviise. Arendatakse arutlemisoskust, kuulamisoskust ning viisakat ja selget eneseväljendust.

Kunsti- ja muusikaainetega seostub keel ja kultuur läbi loovtööde, tekstide tõlgendamise ning kultuuriliste väljendusvormide mõistmise. Õpilased võivad luua lugusid, kirjutada tekste, esineda ning tõlgendada erinevaid kultuurinähtusi.

Läbivad teemad:

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Kultuuriline identiteet

Teabekeskond ja meediakasutus

Tehnoloogia ja innovatsioon

Tervis ja ohutus

Väärtused ja kõlblus

1.6. Õppe kavandamine ja korraldamine

1.7. Hindamise alused

1.-4. klassides kasutatakse valdavalt kujundavat hindamist. Numbrilisi hindeid üldjuhul ei kasutata, välja arvatud oskus- ja loovainetes (muusika, liikumisõpetus, kunst ja tehnoloogia), kus võib 4. klassis rakendada kooli õppekavas sätestatud hindamisviisi.

Algkooli (1.-4. klass) hindamine on kujundava iseloomuga ning selle eesmärk on toetada õpilase arengut ja õppimisprotsessi. Hindamine ei põhine numbrilistel hinnetel, vaid õpilase oskuste, arengu ja õppimise kirjeldamisel. Kujundav hindamine aitab õpilasel ja lapsevanemal mõista, mida õpilane juba oskab, milles ta on arenenud ning mida on vaja veel harjutada. Samuti toetab see õpetaja tööd õppetöö planeerimisel ja õpilase individuaalsel suunamisel.

Hinnangute eesmärk on anda õpilasele ja lapsevanemale ülevaade õpilase oskustest, edusammudest ja arenguvajadustest, toetada õpilase motivatsiooni, eneseusku ja iseseisvust ning aidata õpetajal planeerida edasist õppetööd ja õpilase arengut toetavaid tegevusi.

Õpilase arengut hinnatakse pidevalt nädala tagasiside põhjal ning 1., 3. ja 5. õppeperioodi lõpus koondab õpetaja õpilase kohta kogutud info ning annab eKoolis kujundava hinnangu. Perioodi kokkuvõte annab ülevaate õpilase üldisest arengust ning toetab järgmise õppeperioodi eesmärkide seadmist.

5.–9. klassis kasutatakse keele ja kirjanduse valdkonna õppeainetes numbrilist hindamist vastavalt kooli hindamise korrale. Numbrilise hindamise kõrval antakse õpilasele kujundavat tagasisidet, mis aitab mõtestada saavutatud tulemusi ning seada edasisi õpieesmärke.

Keeleõppes ei hinnata üksnes lõpptulemust, vaid ka õpilase arengut ja õppeprotsessi. Kirjalike tööde hindamisel pööratakse tähelepanu teksti sisule, ülesehitusele, sõnavarale, õigekirjale, grammatika kasutamisele ja eesmärgipärasusele vastavalt õpilase vanusele ning õppeaines seatud õpitulemustele.

Suulise väljenduse hindamisel arvestatakse õpilase osalemist suhtluses, mõtete selget ja arusaadavat väljendamist, sõnavara kasutamist, kuulamisoskust ning oskust oma seisukohti põhjendada.

Kultuurialaste teadmiste ja oskuste hindamisel arvestatakse õpilase teadmisi kultuurist ja kultuuripärandist, oskust märgata ja väärtustada kultuurilist mitmekesisust ning seostada õpitut oma kogemuste ja ümbritseva keskkonnaga.

1.8. Õppekeskkond

2. Ainekavad

2.1. Eesti keel teise keelena

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon. Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemisja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise. Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; Eesti ja maailm; igapäevaelu; õppimine ja töö. Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid. Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest.

2.1.2. Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

I kooliastme lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- saab aru lihtsatest kirjalikest ja suulistest tekstidest;
- väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses;
- leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast;
- koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste;
- teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid;
- tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.

I kooliastme lõpus õpilane:

- 1) saab aru lihtsast selgest aeglasest seotud kõnest;
- 2) saab aru eakohastest lühikestest lihtsatest suulistest tekstidest, nagu juhised, teated, sõnumid jmt;
- 3) saab üldiselt aru lühikestest aeglastest selgetest salvestistest, nagu saatelõigud, lühifilmid jmt;
- 4) leiab ja mõistab vajalikku olmeteavet lihtsamatest tarbetekstidest, näiteks sõidu- ja tunniplaanid, ajakavad, kuulutused, teated, reklaamid, menüüd, juhised, hoiatused jmt;
- 5) saab üldjoontes aru tava suhtluse lihtsatest kirjalikest sõnumitest ja kirjadest;
- 6) saab aru lihtsamal keeles ilukirjandus- ja meediatekstide põhisisust;
- 7) leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) kasutab igapäevaseid viisakusväljendeid;
- 9) kirjeldab ja tutvustab lihtsal viisil inimesi, kohti, asju ja tegevusi;
- 10) jutustab endale olulistest sündmustest;
- 11) väljendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi, kavatsusi, vajadusi, meeldimist ja mittemeeldimist;
- 12) suhtleb vestluspartneri toel lihtsamates endale vajalikes ja huvipakkuvates olukordades;
- 13) esitab küsimusi tavatoimingute kohta ja vastab küsimustele, teeb ettepanekuid ja vastab teiste ettepanekutele, väljendab nõustumist või keeldumist;
- 14) kirjutab lühikesi lihtsaid sõnumeid endale olulistel teemadel;
- 15) kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel;
- 16) paneb kuulmise järgi kirja lühikest lihtsat infot;
- 17) valdab tavaolukordades suhtlemisel vajalikku põhisoovavara;
- 18) tuletab konteksti põhjal mõne tundmatu sõna tähenduse;
- 19) kasutab grammatika põhitarindeid tuttavas olukorras üldjoontes arusaadavalt;
- 20) hääldab sõnu ja lauseid piisavalt selgelt ja arusaadavalt.

1.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Õpilane: • saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest; • teab 1. klassi eesti keele õppekavas esitatud temaatika piires sõnu, peamiselt nimetavas käändes; • loeb teksti sõna haaval, kõne tekstist aeglasemalt; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele; • on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist; • suhtub positiivselt eesti keele õppimisse; • oskab vastata küsimuste toel loetust; • moodustab pildi põhjal lihtlauseid; • tutvub tähestikuga; • teeb häälikuanalüüsi; • oskab määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas(kahe kuni nelja häälikulistes sõnades); • eristab ja märgib kirjas lühikest ja pikka täishäälikut; • kasutab suurt algustähte lause alguses, tuttavate nimedes; • teeb ära kirja tahvlilt, tahvlinäidise järgi täidab õpilaspäevikut; • oskab etteütlemise järgi kirjutada lihtsamaid sõnu (2-3 tähte); • hoiab kirjutusvahendit ja istub kirjutamisel, joonistamisel õigesti; • oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris.	Mina ja teised: tervitamine, vabandamine (tere, head aega, palun, tänan, aitäh, tule siia, palun anna, palun võta, palun vabandust, anna andeks...); enese-, pereliikmete- ja kaaslaste tutvustamine ja kirjeldamine (Minu nimi on..., Ma olen 7-aastane. Ma käin 1. klassis. Ma elan). Perekonnaliikmed (ema, isa, vanaema, vanaisa, õde, vend, tädi, onu). Minu klass, minu õpetaja (poiss, tüdruk, õpilane, sõber, Minu õpetaja on...); Värvide nimetused. Kool ja klassiruum, seal leiduvad esemed (klass, garderoob, söökla, raamatukogu, saal, võimla, wc, tool, laud, tahvel, uks, aken, kapp, riiul, sein, põrand, lagi, lamp, arvuti, kell...). Käitumine koolis. Õppeainete nimetused. Tegevused tunnis. Tunniplaan. Trüki- ja kirjatähtede tundmine pildis ja kirjas. Kodu ja lähiümbus: kodu - asukoht (linn, küla, tänav, telefoninumber), mööbel (diivan, laud, tool, kapp, riiul, voodi, jne), kodus olevad asjad. Koduümbus, kodukoha loodus (nt lilled, puud, põõsad, linnud, loomad). Koduloomad (koer, kass, lammas, lehm, hobune, kukk, kana, küülik, kits, part, hani). Kodused tegevused (koristamine, söömine, pesemine, riietumine, mängimine, õppimine); perekondlikud sündmused (nt sünnipäevad, isadepäev). Liiklusvahendid ja koolitee (auto, buss, jalgratas jne). Aastaajad ja kuud, nädalapäevad, ilm (soe, külm, vihmane, tuuline, pilvine, päikseline, lumine, jne). Igapäevaelu: õppimine ja töö: koolitee, koolipäev - kool ja klass, õppeained ja tunniplaan, koolitarbed, õppetegevused, kell ja kellaaeg. Kellaaeg, täis-ja pooltund. Kehaosad (pea, silmad, nina, kõrvad, suu, käed, jalad, kõht, selg...). Riietusesemed (müts, sall, kindad, jope, kleit, seelik, püksid, t-särk, kampsun, saapad, kingad, jne). Emotsioonid (rõõmus, kurb, vihane, üllatunud). Tervis (nt enesetunne, arsti juures käimine). Eesti ja teised riigid ning nende kultuur: Eesti sümboolika (lipp, vapp, kaart, suitsupääsuke, rukkilill, paekivi, räim, hunt). Suuremad linnad (pealinn Tallinn, Tartu, Pärnu, Kuressaare, Narva, Viljandi). Rahvakalendri tähtpäevad (nt mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlapäev), sõbrapäev, emadepäev, laulupidu. Söögikorrad (hommikusöök, lõunasöök, õhtusöök, oode, kahvel, nuga, lusikas, taldrik), söögid, joogid, toiduainete nimetused (piim, juust, leib, sai, vorst, või, jne). Lemmik multifilm. Metsloomad (hunt, jänes, ilves, rebane, mets siga, põder, metskits). Tegevused õues. Vaba aeg: minu huvid (nt jalgpall, kergejõustik, rahvatants, joonistamine, võimlemine, robotika jne). Huviringid. Muusika instrumendid (trumm, klaver, viiul, kitarr,
--	--

	akordion, flööt jne). Mängud, mänguasjade nimetused, mängujuhendid. Laulu- ja ringmängud, mängude käsklused ja juhendid (tuntumate mängude, sh laulumängude käsklused ja läbiviimine. Tegevused õues. Vaba aeg koos perega. Puhkepäevade ja koolivaheaja tegevused; lemmiktegevused (nt lugemine, tantsimine, sport, mängud, ühistegevused sõpradega); Kauplused: kaupade nimetused, suhtlemine müüjaga, ostmine, maksmine, rahaühikud (euro, sent, kaupade nimetused). Suvised tegevused (kalapüük, grillimine, ujumine, päevitamine jne).
	Grammatika: Tähestik, täis,-kaas-, sulghäälik, kes?, mis?, mida teeb? mida teevad? mitmus. Suur algustähtlause algus, nimed. Lauselõpumärgid. Lugemine: Silvi Väljal “Jussikese seitse sõpra” Margit Sarapik “Kalendrilinna lood”

2.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest; • loeb dialoogi; • kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele; • on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist; • suhtub positiivselt eesti keele õppimisse; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;	Mina ja teised: Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine, oma perest jutustamine. Pereliikmete välimuse, iseloomujoonte kirjeldamine (suur, väike, pikk, lühike, rõõmus, kurb, sõbralik, kuri, tige, heatahtlik, heledate- tumedate juustega/silmadega jne). Tervitamine ja hüvastijätt (tere hommikust, tere päevast, tere õhtust, tervist, nägemiseni, kohtume homme, homseni jne). Kooliasjad (marker, tindipliiats, pastapliiats, kaustik, lugemik, kordab 1.kl õpitut sõnavara). Riideesemed. Kodu ja lähiümbus: Värvid (kordame 1. kl õpitud värve, lisaks heledad ja tumedad toonid). Kodukoht (Minu aadress on ...; eramaja, kortermaja, ridaelamu, talu; köök, esik, elutuba, lastetuba, vannituba, magamistuba, saun, trepikoda jne; esimesel korrusel, teisel korrusel jne; katus, korsten, aken, uks, lift, trepp jne; haigla, raamatukogu, lasteaed, kauplus, linnavalitsus, tehas, bussijaam jne). Turul (puu-, juur ja köögiviljad). Liiklusvahendid (kordab 1. kl õpitut- lisaks: lennuk, helikopter, rong, tramm, troll, takso jne). Rongisõit. Loomaaed, võõramaaloomad (lõvi, tiiger, sebra, elefant, kaelkirjak, jõehobu, krokodill jne). Koduloomad, lemmikloomad (hamster, papagoi, küülik,

• on lugenud vähemalt ühe lasteraamatu; • koostab lühemat suulist juttu pildiseeria või küsimuste abil; • väljendab end arusaadavalt suhtlusolukordades: palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine; • loeb ladusalt ja ilmekalt päheõpitud nelja realist luuletust; • eristab täis- ja kaashäälikut, sõna, liitsõna, lauset; • kasutab suurt algustähte inimeste, loomade ja kooli nimes, tuntud kohanimes; • oskab lause lõppu panna kas punkti või küsimärgi; • kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti (lahuskiri või siduskiri); • kirjutab loetava käekirjaga; • oskab vihikusse paigutada tööd, kirjutada pealkirja, kuupäeva; • teeb ära kirja nii tahvlilt kui õpikust; oskab eristada jutukest ja luuletust; oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.	kuldkala, merisiga, liivahiired, jne). Ametid (arst, õpetaja, politseinik, kokk, autojuht, bussijuht, tuletõrjuja, juuksur, jne). Jõulu sümboolika ja talverõõmud (kuusk, parg, jõuluehted, küünal, jõulutuled, saraküünal, jõuluvana, päkapikk, kingikott, kink jne; suusk/suusad- suusatama- mina suusatan, uisk/uisud- uisutama- mina uisutan, kelk/kelgud-kelgutama- mina kelgutan). Igapäevaelu: õppimine ja töö: Tervis (köha, nohu, haige/terve, palavik, valutab, jne); koolipäev, koolitee. Huviringid. Vaba aja veetmise kohad (Teater, kino, muuseum, liuväli, noortekeskus). Päev, nädal, kuu, kalender, kell (täis, pool, kolmveerand, veerand, minut, sekund, tund, ööpäev; hommik, lõuna, õhtu, öö). Eesti ja teised riigid ning nende kultuur: Naaberriigid, pealinnad, põhirahvused, keel (Soome-Helsingi, Venemaa- Moskva, Läti-Riia jne; eesti keel, soome keel, läti keel, vene keel jne). Eesti kaart, linnad ((linn, maismaa, saar/saared, jõgi, järv, meri). Eesti sümboolika (rahvuslill-rukkilill, rahvuskivi-paekivi, rahvuslind – suitsupääsuke, lipp, vapp, vapil on kolm sinist lõvi). Menüü (võileib, puder, omlett, praemuna, supp, praad, magustoit, jne). Vaba aeg: Lemmiktegevused (Mulle meeldib...; Mulle ei meeldi...). Mängude käsklused ja juhendid (alusta, täring, nupp, veereta, käi, jääd vahele, liigud edasi, mine tagasi, lõpp). Piknik (park, muruplats, rand, mets, piknikukorv, piknikutekk, jne). Suveplaanid (sõidan reisile, laagrisse, vanaema juurde, mere äärde jne). Grammatika: Tähestik, täis,-kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine.. Suur algustäht-lause algus, nimed. Lauselõpumärgid. Lugemine: Ellen Niit “Rongisõit”, kaks muinasjuttu õpetaja valikul.
---	---

3.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;	Mina ja teised: Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine (Mina olen (missugune?)... Minu sõber on (missugune?) ... Minu ema on... jne.). Tunniplaan (õpilane oskab kirjeldada oma päeva, millised õppeained tal teatud päeval on). Kooliruumid (õpilane kirjeldab millised kooliruumid ja kus need tema

• kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks; • reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele; • on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist; • suhtub positiivselt eesti keele õppimisse; • koostab suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade, küsimuste abil; • töötab tekstiga juhiste alusel; • tunneb ära, mis on jutustus, luuletus, näidend, muinasjutt; • kasutab suurt algustähte lause algul, inimese- ja loomanimedes ning tuntumates kohanimedes; • oskab tähestikku, teab ja tunneb eesti keele häälikuid; • oskab nimetada vastandtähtendusega sõnu; • teab komaga ja komata sidesõnu; • tunneb ära sõnaliikidest nimi-, omadus- ja tegusõnu ning liitsõnu; • oskab märkida mitmuse lõppu ja tegusõna pöördelõppe; • oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas; • kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel; • on lugenud vähemalt kaks lasteraamatut.	koolis asuvad). Järgarvud. Kuupäevad. Sport. Spordipäev, spordialad (jooksmine, kaugushüpe, pallivise, ujumine, suusatamine, uisutamine, rattaga sõitmine jne). Transport (millega? ainsuses ja mitmuses loetlemine autoga - autodega jne). Matk (Kellega? kivi, matk, pikutama, ronima, seljakott, sõit, vaatetorn jne; Mida teen? matkan, pildistan, jalutan koeraga, korjan marju- seeni jne). Mets ja sellega kaasnevad ohud. Kodu ja lähiümbrus: Kodukoht; kodukohta loodus; kodused toimingud; perekondlikud sündmused (sünnipäev, pulmad, lapse sünd, emadepäev, isadepäev jne). Võrdlus (suur, suurem, kõige suurem). Omadussõna. Vastandsõna (pikk- lühike jne). Raamatukogu ja raamatud (laenutama, raamat, kirjandus, kirjanik, illustraator, trükikoda, jne). Kellele? - minule- mulle, sinule- sulle, temale- talle, meile, teile, nendele- neile. Tagasõnad (kõrval, juures, peal, all jne). Kus? Asesõna. Tüdrukute ja poiste tegevuse. Toidud. Igapäevaelu: õppimine ja töö: Tervis; haigused, arsti juures (õpilane kordab sõnu, mis ja kust valutab, gripp, kõrvavalu, kurguvalu- angiin, kopsupõletik, bronhiit, luumurd, hambavalu, verejooks, ravim, tablett, side, plaaster, apteek, antiseptik, silmaarst, perearst, kõrva-, nina- kurguarst, kirurg, hambaarst). Kodumasinad (pesumasin, nõudepesumasin, kohvimasin, elektripliit, gaasipliit, röster, mikrolaineahi, külmkapp, mikser jne). Sõbrad (interneti sõber, külas käima, suhtlema, kirjasõber, südamesõber). Eesti ja teised riigid ning nende kultuur: Suuremad linnad; aastaring; rahvakalendri tähtpäevad (vastlapäev, lihavõtted, emadepäev, jaanipäev, hingedepäev, isadepäev, mardi- ja kadripäev, jõulud). Naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel. Sünnipäev/kutse. Vaba aeg: Lemmiktegevused, mängude käsklused ja juhendid (jalgrattaga sõitma, rulaga sõitma, sõpradega jalutama, muuseumi külastamine, kinos käimine, teatris käimine jne). Ootan suve (lähem matkale, reisile, mere äärde, ujuma, külla jne). Mängud (keks, joonistamine, voltimine, nukkudega mängimine, lennukite voltimine ja lennutamine, jalgpall, luuremäng, rahvastepall jne). Grammatika: Tähestik, täis-, -kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine. Suur algustäht – lause algus, nimed. Lauselõpumärgid. Omadussõna, tegusõna, küsisõna. Kellega? Millega? Kus? Asesõna. Vastandsõna. Võõrsõna. Silbitamine, poolitamine. I ja j õigekiri. Sidesõnad. Võrdlus. Samatähenduslikud sõnad, H sõna alguses. Sõnastikud.
---	---

	Lugemine: Kristiina Kass “Nõianeiu Nöbinina”, Leelo Tungal erinevad luuleraamatud. Lastekirjanik Ilmar Tomusk “Tere, Volli”. Aino Pervik “Paula jõulud”. Andrus Kivirähk “Karneval ja kartulisalat”.
--	---

II kooliaste

II kooliastme lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest;
- väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;
- koostab isiklikke lihtsaid eri tüüpi tekste;
- on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
- tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;
- tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.

II kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
- 6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu;
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;

- 11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 13) vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
- 14) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
- 15) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, avaldus, ankeet;
- 16) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;
- 17) valdab põhisoovara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
- 18) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
- 19) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 20) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

4.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: - tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades õpitud sõnavara ulatuses (nt poes, apteegis ühistranspordis); - saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutus, küsitlus, tööjuhised, päevaplaanid); - saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest; - saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisistust; - leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad,	Mina ja teised: suhtlemine pereliikmetega ja koolikaaslastega; viisakusväljendid.
	Kodu ja lähiümbrus: Elu linnas ja maal; looduse märgid; kodu kirjeldamine; lemmikloomad; töövahendid ning kohustused kodus; rõõmsad ja kurvad sündmused peres; peretraditsioonid.
	Eesti ja maailm: Eesti geograafiline asukoht; ilm; riigi- ja rahvussümboolika; riigipühad ja riiklikud tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused; naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel, kultuuritavad, huvipakkuvad paigad, muuseumid.
	Igapäevaelu: Aja planeerimine; avalikud kohad/asutused (poes, apteegis, ühistranspordis, haiglas/polikliinikus jm); turvaline liiklemine; tee küsimine ja juhataamine; igapäevased tegevused ja olukorrad.
	Õppimine ja töö: Koolielu (tunni tegevused, koolitoit, koolitarbed, tunniplaan); ametid, töökohad, tegevused tööl.
	Vabaaeg: Kooliväline tegevus; huvid; laagrid; lugemiseelistused; perepuhkus; spordialad ning sportlikud tegevused.

voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt; • loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu (vahendab raamatu või filmi põhisisu; • leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; • räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel; • vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile; • jagab lihtsamaid juhiseid (käskiv kõneviis); • kirjeldab kohti, tegevusi ja inimesi ; • väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone; • kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, ankeet, e-kiri; • valdab põhisõnavara; • kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt; • hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.	Tervis ja tervislik eluviis: Tervis (haigused, põhjused, ravimine), sport, tervislik toitumine. Grammatika: nimisõna; ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine ainsuses; omadussõnade võrdlusastmed; sünonüümid ja antonüümid; tegusõnade pööramine olevikus ja minevikus (nt rääkima, tegema, õppima, ärkama, sööma jt); tegusõnade rektsioon (nt armastan, aitan, käin); käskiv kõneviis; sõnamoodustus (liitsõnad); küsisõnad; asesõnad; sidesõnad; põhi- ja järgarvsõnad; lauseehitus. Lugemine: H.Vaher “Jõesaare poisid”, H.Nolmet “Koerailm”, M.Sillaots “Trips, Traps, Trull ja teised”, K.Kass “Kasper ja viis tarka kassi”, H.Laas “Varblase jõuluvana”, K.Priilinn “Anna ja tema merisiga Julius”, J.Vaiksoo “Lumemöll” jt.
---	--

5.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;	Mina ja teised: Suhted peres ja koolis, emotsioonid ja tuju, ootused ja hirmud, unistused ja pettumused.
	Kodu ja lähiümbrus: Erinevad kodud, elu linnas ja maal, koduümbrus, kodutööd, aia- ja õuetööd, unistuste kodu, liiklus, tee juhatamine, õnnetused teel.

• saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutused, saatekavad, küsitlused, reeglid, ilmateated, tööjuhised/soovitused, sõiduplaanid, blogid, postitused, päevaplaanid, reklaamid, tänukirjad); • saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest; • saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisistust; • loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu; • vahendab raamatu või filmi põhisisu; • leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; • räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel; • vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile; • jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile; • kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi; • väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades; • avaldab arvamust tuttavatel teemadel; • kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, ankeet; • kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste lihtsamatel tuttavatel teemadel;	Eesti ja maailm: Ilm ja kliima; Eesti looduslikud kohad (metsad, sood, looduskaitsealad, jõed, järved), Eesti meedia (ajakirjandus, televisioon, raadio, internetiallikad), Eesti ja teiste riikide traditsioonid ja tähtpäevad. Igapäevaelu: Meedia (ajakirjandus, televisioon, internet, sotsiaalvõrgustikud, interneti ohud ja võimalused). Õppimine ja töö: Koolielu, lemmiktegevused koolis/tunnis; koolimeedia, vahetundide tegevused; koolimaja/ruumide kirjeldamine, kooliraamatukogu; korrapidamine, koolimaja hoidmine; koolivorm (selle eeldused ja puudused), huviharidus; kooli traditsioonid ja tähtpäevad; e-õpe, koolitoit, õpilasvahetused, koolivahetused, unistuste kool. Vaba aeg: Koolivaheaegade tegemised. Tervis ja tervislik eluviis: Terviseprobleemid (õnnetusjuhtumid, haigused: ennetamine, ravimine). Grammatika: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses; omadussõnade võrdlusastmed; tegusõnade pööramine olevikus ja minevikus (sh astmevahelduslikud tegusõnad: tundma, kandma, hoidma, lugema, tegema); tegusõnade rektsioon (nt aitan, kuulan, loen, vaatan, soovin, unistan jt); sihitis; põhi- ja järgarvsõnad; sõnamoodustus (liitsõnad). Lugemine: A.Kivirähki jutud, I.Tomusk “Digipöörane kool”, J.Põldma “Džuudopoisid”, H.Käit “Aardejaht Nõmmel”, “Erik kivisüda”, “Eia jõulud Tondikakul”, K.Priilinn “Evelini uued lood” jt
--	--

• valdab põhisoavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit; • kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt; • hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.	
--	--

6.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades; • saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhustest ja kirjadest; • saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest; • saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust; • loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid; • leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest; • räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel; • vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile; • jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;	Mina ja teised: Suhtlemine kaaslastega, tunded ja emotsioonid, teistega arvestamine, toimetulek rasketes olukordades, abi ja toetamine, heategevus, suhted koolis ja peres, kiusamine ja vägivald. Kodu ja lähiümbrus: Elu linnas ja maal (tegevused erinevatel aastaegadel); lemmikloomad (hoolitsemine ja tähtsus), keskkonnahoid ja looduskaitse. Eesti ja maailm: Ilm ja kliima; kultuur ja traditsioonid, riiklikud tähtpäevad; meedia (teater, ilukirjandus, ajakirjandus, televisioon, filmikunst, muusika, raadio), Euroopa riigid ja nende kultuur; vaatamisväärsused, muuseumid, sambad; maailmaimeid. Igapäevaelu: Rahatarkus, taaskasutus, raha teeminime, suveks tööle, õpilasmalev, vabatahtlikud; liiklusvahendid; tehnika (nutiseadmed); käitumine avalikes kohtades (toidu- ja riidepoes, kohvikus, restoranis). Õppimine ja töö: Ametid ja töökohad (elukutse valik, elukestev õpe); huvid ja fännlus. Vaba aeg: Meelelahutus (kinos, teatris, kontserdil), reisimine Eestis ja maailmas. Tervis ja tervislik eluviis: Tervise eest hoolitsemine; toitumine; füüsiline, sotsiaalne ja vaimne tervis; sõltuvused. Grammatika: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, suur ja väike algustäht, omadussõnade võrdlusastmed (sh lühike ülivõrre), verbi rektsoon, i-mineviku tegusõnad ja nende rektsoon, tingiv kõneviis, umbisikuline tegumood, lõpetamata ja lõpetatud tegevus (sihitise käänded), arvsõna vormid, liide -gi/-ki, kaassõnad. Lugemine: Ene Sepp “Jagatud suvi”, Ilmar Toomusk “Inglid kuuendas B-s, Silvia Rannamaa “Kadri”, A.Kivirähki jutud, Aino Pervik “Kallis härra Q”, Mihkel Ulman,

• kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi; • väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades; • avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta; • kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, teade, kiri, avaldus, ankeet, kuulutus, sõbrapäevik, suvekaart, motivatsioonikiri, päevik; • kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel; • valdab põhisojavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber; • tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi; • kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt; • hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.	Kati Saara Vatmann “Röövlirahnu Martin”, Reeli Reinaus “Vanalinna detektiivid. Mustpeade maalid”, Helen Käit “Kristiine poisid tegutsevad”
--	---

III kooliaste

III kooliastme lõpetaja äärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B2- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- mõistab konkreetset ja abstraktsel teemal tekste;
- suhtleb loomulikult ja ladusalt erinevatel teemadel;
- väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti;

- loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel;
- on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
- tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;
- teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses.

III kooliastme lõpus õpilane:

- 1) kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks keelekeskkonna võimalusi;
- 2) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust;
- 3) jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;
- 4) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte;
- 5) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest;
- 6) jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku;
- 7) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;
- 8) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;
- 9) osaleb arutelus, väljendub selgelt ja üksikasjalikult mitmesugustel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;
- 10) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid;
- 11) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;
- 12) kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;
- 13) kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
- 14) kirjutab raamatu-, filmi- või teatriarvustuse;
- 15) valdab üldsõnavara, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;
- 16) valdab grammatika tarindeid;
- 17) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 18) arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda;
- 19) ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
- 20) järgib õigekirjareegleid.

7.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • suhtleb eesti keeles igapäevastes suhtlusolukordades väljaspool kooli; • kasutab eestikeelset internetikeskkonda õpitegevuses ja enda huvialadega seoses; • saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust; • jälgib mõttevahetust tuttavatel teemal ning saab aru selgelt struktureeritud diskussiooni põhisisust; • jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, teeb kirjalikke märkmeid loetud või kuulnud teksti kohta; • saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbetekstidest; • loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisõnumit ning avaldab loetu kohta arvamust; • suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt tuttavatel teemal, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule; • jutustab endast ja oma elu sündmustest, kirjeldab ennast, kirjutab oma eesti sõbrale kirja endast; • jutustab ettevalmistatud tekstis endaga seotud minevikusündmusest selgelt ja arusaadavalt;	Mina ja teised: Kes ma olen? Sündmused peres ja peretraditsioonid. Minu juured ja päritolu. Kelle moodi ma olen? Põnev sugulane. Minu eeskujud. Toimetulek raskustega perekonnas. Koostöö teistega, head grupisuhted. Mina internetis: mida ja kui palju avaldada. Netisõber. Kodu ja lähiümbrus: Erinevad elamutüübid: eramaja, kortermaja, ühiselamu, suvila. Erinevad piirkonnad, nt keskus, puhkeala, kesklinn, äärelinn, tööstusrajoon. Nn tark maja. Remont. Kinnisvarakuulutused. Üks Eesti / kodukandi silmapaistev hoone. Oma tuba. Remont ja mööbel. Eesti: Eesti looduse omapära võrreldes teiste maadega. Looduskaitsealad. Põnev taime- või loomaliik. Traditsioonilised muusikaüritused. Muusikakonkursid ja -saated. Kujutava kunsti liigid. Muuseumid, näitused, galeriid. Tänavakunst. Lähem tutvus ühe Eesti kunstniku ja muusikuga. Riigid ja nende kultuur: Reisikogemused. Reisikaaslased, reisimise viisid, reisieesmärgid ja sihtkohad. Reisi korraldamine. Igapäevaelu. Õppimine ja töö: Pere eelarve ja taskuraha. Ostukohtade võrdlus, internetikaubandus. Ostunimekirja koostamine. Kokkuhoid ja säästmine. Õpilasesinduse roll koolis. AI ja tõlkeprogrammide kasutamine koolitöös. Vastutustundlik loomapidamine. Vaba aeg: Minu ajakasutus. Kuidas leida sobiv harrastusvõimalus. Harrastusest saab kutsumus. Spordiüritused, harrastussport ja võistlussport. Peod, pidulikud sündmused, perepeod ja peod sõpradega. Tervis: Tervislikud eluviisid. Terviserisk. Liikumine. Grammatika: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, tegusõnade vormide kasutamine olevikus ja minevikus, suur ja väike algustäht, omadussõnade kasutamine ja võrdlemine, verbi rektisioon, minevikuvormide kasutamine, tingiva kõneviisi kasutamine, umbisikulise tegumoe kasutamine, sihitise käänete kasutamine lõpetatud ja lõpetamata tegevuse eristamiseks, arvsõnade kasutamine, liite -gi/-ki kasutamine, kaassõnade kasutamine.

• osaleb arutelus, väljendab seisukohti tuttavatel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi; • tutvustab suuliselt üht tuntud eesti muusikut ja / või kunstnikku; • esitab selgelt struktureeritud ettekande; • kirjutab vabas vormis tarbetekste, näiteks kuulutus, järelepärimine, teade, kutse, blogi; • koostab alusteksti, näiteks mõistekaart, pilt või video, põhjal jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis; • valdab üldsõnavara tuttavatel teemadel; • valdab grammatika tarindeid; moodustab tüüpsõna eeskujul sõnavorme, • väljendab ennast grammatiliselt õigesti õpitu piires; • hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; • valib erinevates suhtlussituatsioonides sobivad keelelised vahendid; • ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks; • järgib õigekirjareegleid õpitu piires.	Lugemine: Ene Sepp “Jagatud suvi”, Ilmar Toomusk “Inglid kuuendas B-s”, Silvia Rannamaa “Kadri”, A. Kivirähki jutud, Aino Pervik “Kallis härra Q”, Mihkel Ulman, Kati Saara Vatmann “Röövlirahnu Martin”, Reeli Reinaus “Vanalinna detektiivid. Mustpeade maalid”, Helen Käit “Kristiine poisid tegutsevad”.
---	--

8.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Õpilane: • kasutab Eesti Keele Instituudi veebisõnastikke keele rikastamiseks ja enesekontrolliks; • oskab kasutada eestikeelse meedia pakutavaid võimalusi info leidmiseks ja keele õppimiseks, oskab nimetada eestikeelseid väljaandeid; • kasutab keele õppimiseks infokeskkonda, näiteks sildid, kuulutused, reklaamid ja juhised; • eristab tuntumaid kõnekeelseid keelendeid, valib kõnelemisel ja kirjutamisel sõltuvalt suhtlusolukorrast sobivad keelendid; • kasutab ametlikus suhtlussituatsioonis sobivat suhtlusstiili ja eesti keelele omaseid keelendeid pöördumiseks, tervitamiseks, huvi üles näitamiseks ja suhtluse lõpetamiseks; • saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega oma huvivaldkondade, üldiste ning õpi- ja elutarbete kirjalike ja suuliste tekstide põhisisust; • teeb kuulnud või loetud intervjuu põhjal kokkuvõtte; • jälgib mitme osalejaga struktureeritud mõttevahetust ning toob välja mõned põhiseisukohad; • korduva kuulamise võimalusel teeb kokkuvõtte videoloengust tuttavatel teemal; • saab aru üldkeelelisest või oma huvialaga seotud meelahutuslikust või	Mina ja teised: Isikuomadused, võimed, tugevad ja nõrgad küljed erinevates olukordades. Sõprus, armastus ja heade suhete hoidmine. Erilised inimesed: erivajadused, anded ja omapärad. Kodu ja lähiümbrus: Ümbruskond ja elukeskkond. Kodukoha rajatised, asutused ja ettevõtted. Tähtsad sündmused kodukandis. Liiklemisvõimalused, vahendid ja taristu. Jalakäijasõbralik linn. Eesti: Loodusväärtuslikud ja kultuuriväärtuslikud objektid. UNESCO maailmapärand Eestis. Muuseumid, külastused ja virtuaaltuurid (muuseum Tallinnas õpetaja valikul). Õppekäigud (Eesti kirjaniku sünnikoha külastus õpetaja valikul). Riigid ja nende kultuur: Euroopa Liit, sümbolid, riigid ja keeled. Eesti roll Euroopa Liidus. Tuntud eestlased maailmas. Tuntud teistest rahvustest inimesed Eestis. Igapäevaelu. Õppimine ja töö: Tõhus õppimine - tõhusad õpistrateegiad. Mina õppijana, minu motivatsioon. Õpikeskkonna mõju õppimisele. Erinevad õppimisvõimalused ja koolid. Ohutus. Liiklusohutus liigeldes ratta või tõukerattaga. Veeohutus. Ohutud peod ja suhtlemine võõraga. Hädaabinumbrile helistamine. Mittetulundusühingud Eestis ja nende roll ühiskonnas. Vabatahtliku töö võimalused õpilastele. Infotehnoloogia: riistvara, kasutusvõimalused keeleõppes. Sotsiaalmeedia ja äpid. Turvaline internet. Eesti Rahvusringhääling: meediakanalid, rubriigid err.ee lehel. Noortele suunatud saated. Uudistesaaed. Vaba aeg: Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused. Tervis: Füüsiline ja vaimne tervis. Vaimse tasakaalu toetamine, vaimse tervise vitamiinid. Grammatika: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, suur ja väike algustäht, omadussõnade kasutamine ja võrdlemine, tegusõnade ajavormid (olevik, minevik ja täisminevik), tingiva kõneviisi kasutamine, umbisikulise tegumoe kasutamine, sihitise käänete kasutamine lõpetatud ja lõpetamata tegevuse eristamiseks, lausete sidumine ja sõnajärg, arvsõnade kasutamine, liite -gi/-ki kasutamine, kaassõnade kasutamine. Lugemine: Aidi Vallik “Kuidas elad, Ann?” ja “Mis teha, Ann?”
--	---

enesediagnostilisest kirjalikust valikvastustega testist; • saab aru tuttavalt teemal antud soovitudest ja oskab neid ise koostada suuliselt ja kirjalikult; • jälgib ja mõistab eakohaste arvamusi- ja probleemartiklite arutluskäiku, esitab enda seisukoha; • loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisisu kui ka kõik pole arusaadav, avaldab loetu kohta arvamust; • suhtleb tuttavalt teemal ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule asjakohaselt ja viisakalt; • osaleb arutelus, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi, kasutab kaaslaste jutule reageerimiseks ja sõnajärje saamiseks sobivaid keelendeid; • peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid, pöördub kuulajate poole ning lõpetab ettekande asjakohaselt ning head tava silmas pidades; • kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks järelepärimine, motivatsioonikiri, avaldus, seletuskiri, ning oskab neid korrektselt vormistada; • kirjeldab möödunud sündmust või kogemust kirjeldava teksti;	
---	--

• kirjutab arutlevaid tekste, kus esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte; • saab aru õpitud teemaga seotud üldkasutatavatest rahvapärastest ütlustest ja vanasõnadest; • hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; • ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks; • kirjutab korrektselt järgides õigekirjareegleid õpitu piires.	
---	--

9.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • väärtustab eesti keelt ja kultuuri, kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks eestikeelset keelekeskkonda; • kasutab õppes ajakohaseid keeletehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt, arvestab digiturvalisuse nõuetega; • saab aru erineva pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisist, mõistab nii kirja- kui kõnekeelt.	Mina ja teised: Avalik ja privaatne suhtlemine. (digisuhtlus: e-kiri, sotsiaalvõrgustikud). meilietikett. Turvaline digisuhtlus, koostöö veebikeskkonnas. Digisuhtluses kasutatav släng ja lühendid. Küberkiusamine ja viisakas käitumine võrgus. Küberturvalisus ja pahavara. Lähisuhted, põlvkondlik erinevus mõtteviisis, sugulased ja sugupuu, armastus- ja sõprussuhted, psühholoogiline suhtlusbarjäär, suhteprobleemide ja konfliktide ennetamine ning lahendamine. Enesejuhtimisoskus ja eneseanalüüs. Kodu ja lähiümbrus: Kogukondlikud rahvaalgatused, „Teeme ära!” talgud. Rohepööre. Looduskaitse ja -hoid, prügi sorteerimine, taaskasutus ja pakendiringlus. Säästlik eluviis. Heakord ja heakorranõuded. Eesti: Eesti eripära/koht/tuntus maailmas: e-riik, puhas keskkond, PISA-testide tulemused. Eesti keele kui riigikeele väärtustamine ja tähtsus, eestlaste välja- ja sisseränne; eesti keel ja kultuur maailmas. Eesti noored ja teadus. Vabariiklikud teemaastad. Eesti keele keskkonnad, eesti tuntumad kirjanikud ning tüvitekstid. Eestikeelsed teabeallikad. Info kriitiline hindamine.

• jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist; • jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, avaldab oma arvamust, esitab vastuväiteid; • saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest, eristab kvaliteetajakirjandust kollasest; • jälgib ja mõistab arvamus- ja probleemartiklite ning saadete arutluskäiku usaldusväärsetest allikatest; • loeb keeletasemele vastavaid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit; • suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt tuttavatel ja eale vastavatel teemadel, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule aktuaalsetel teemadel; • osaleb arutelus, väitluses, väljendub selgelt, üksikasjalikult ning argumenteeritult eakohastel ja aktuaalsetel teemadel; • peab selgelt struktureeritud ettekande tuttavatel teemadel või alusteksti põhjal, esitab olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid; • kirjutab/koostab eri tüüpi tarbetekste, näiteks kandideerimisdokumente: avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, volitus, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;	Riigid ja nende kultuur: Riigiaparaat ja selle valitsemine. Erinevate rahvaste stereotüübid, tavad ja kombed. Heategevusüritused, tänuüritused. Noorteorganisatsioonid, noortevahetus; õpilaste õpiränne. Igapäevaelu. Õppimine ja töö: Formaalse ja mitteformaalse keeleõppe võimalused: tandemõpe, õpilasvõistlused, kohtumisõhtud, keelesõber, keeleklubid ja -kohvikud jt; Edasiõppimine: kutseõpe; õpipoisi õpe, õpilasvahetus; noorte tööhõive ja teenimisvõimalused: õpilasfirmad, töövarjupäevad, äriideede arendusnädalavahetused ehk Hacketonid, start-up'id. Kandideerimiseks vajalikud tarbetekstid. Vaba aeg: Noorte vaba aeg ja tegevusetus. Tegevusetuse põhjused ja tagajärjed (suitsetamine, esigaretid, uimastid, ülekaal jt). Turvalisuse tagamine. Aktiivne puhkus: matkad, jalgrattaretked, kultuurireisid, noortelaagrid; Huvitegevus: kujutav kunst, muusika, kirjandus, film, teater, fotograafia, sport, tants, käsitöö, kogumine jt loovtegevused. Tervis ja tervislik eluviis: Füüsilise ja vaimse tervise tasakaal, terviseriskid, istuv eluviis, netisõltuvus jne, tasakaalustatud toitumine. Kriisiabi numbrid: 1247 või 116006. Laste varjupaigad/turvakodud. Grammatika: nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses ning ühildumine teiste sõnadega, suur ja väike algustäht ning kokku- ja lahkukirjutamine, omadussõnade ja määrsõnade kasutamine, tegusõnade ajavormid (olevik, lihtminevik ja täisminevik) tingiva ja käskiva kõneviisi kasutamine, umbisikulise tegumoe kasutamine, sihitise käänete kasutamine lõpetatud ja lõpetamata tegevuse eristamiseks, ma- ja da-infinitiivi kasutamine ning tegusõna käändelised vormid, lausete sidumine ja erinevate lausetüüpide kasutamine, arvsõnade kasutamine ja käänamine, muutumatud sõnad (nt sidesõnad, määrsõnad) ja nende roll teksti sidumisel Lugemine: Jaanus Vaiksoo „King nr 39”, ”King nr 40”, King nr 41”, Andrus Kivirähk „Rehepapp ehk November”, Margus Karu “Nullpunkt”.
---	---

• kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis; • kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte alustekstide põhjal; • kirjutab raamatu-, filmi-, teatri-, saate-, videoarvustuse loetu, nähtu, kuuldu põhjal; • valdab üldsõnavara tuttavatel ja aktuaalsetel teemadel, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt; • tunneb eesti keele grammatikat õpitu piires, tunneb sõna- ja sõnavormide moodustamise viise; • hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult; • arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda nii koolis kui ka väljaspool kooli; • kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet; ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt struktureeritud sidusaks tekstiks; • kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, järgib õigekirjareegleid õpitu piires; • tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid.	
---	--

2.2.Eesti keel (Montessori pedagoogika suunaga klassis)

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Eesti keel (emakeelena) õpetatakse Tallinna Mahtsa Põhikooli Montessori pedagoogika suunaga klassides (1.-6.klass).

Eesti keele oskus on nii õppe eesmärk kui ka kogu õppimise alus. See kujundab õpilase identiteeti, mõtlemist ja eneseväljendusoskust ning loob eeldused iseseisvaks ja elukestvaks õppeks. Eesti keelt valdav õppija suudab selgelt suhelda, mõista ja luua erinevaid tekste ning osaleda teadlikult ühiskonnas.

Põhikoolis pannakse alus sotsiaalsele kirjaoskusele – oskusele kasutada keelt teadlikult, kriitiliselt ja eesmärgipäraselt nii isiklikus kui ka avalikus ruumis. Keeleõppe siht on kujundada iseseisev ja mõtestav keelekasutaja, kes valdab tänapäeva eesti kirjakeelt ning on võimeline looma ja tõlgendama tekste erinevates elu- ja õpikontekstides.

1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärke. I kooliastmes loeb õpilane vähemalt kümme, 4. klassis vähemalt neli tervikteost eesti või maailma lastekirjandusest. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamisoskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelekasutusele. Suuline keel (kuulamine ja kõnelemine) on tihedalt seotud lugemis- ja kirjutamisoskuse arenguga ning toetab esmast eneseväljendust igapäevastes olukordades. Lugemisel kujundatakse tehniline vilumus ja arusaamisoskus, kirjutamisel arendatakse kirjatehnikat, õigekirja ning loovat ja eesmärgipärast väljendusoskust. Oluline on kujundada selge ja loetav käekiri ning oskus oma mõtteid kirjalikult edasi anda. Samuti pannakse alus lugemisharjumusele, pakkudes positiivset lugemiskogemust ja arendades oskust loetud teksti mõista, jutustada ja arutada.

II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning keeleteadlikkus. Siingi on eesti keele õpetamise keskmes (tervik)tekstid ja katkendid või tekstikorpused ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid.

2.2.2. Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

I kooliastme lõpetaja:

- mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;

- väärtustab eesti keelt;
- omandab eesti keele lugemistehnika;
- loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;
- kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;
- väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
- kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist.

I kooliastme lõpus õpilane:

- 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- 2) kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
- 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
- 4) eristab helisid, hääli ja häälikuid;
- 5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
- 6) sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseega;
- 7) tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;
- 8) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
- 9) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel;
- 10) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;
- 11) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;
- 12) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
- 13) vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;
- 14) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab raamatukogude infosüsteemi;
- 15) kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;
- 16) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

1.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine): - eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi; - toimib õpetaja ja kaaslaste suulise juhendi järgi; - kuulab õpetaja ja kaaslaste esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuulnud lause, jutu sisu; - teab, et sõnadel on lähedase või vastandtäheendusega sõna ja nimetab neist mõningaid; - väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab; - jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust; - koostab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu; - esitab luuletust peast;	Kuulamine: Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas), hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel. Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine. Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Kõnelemine: Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale. Töö lähedase tähendusega sõnaga, sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel. Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus. Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Klassiga ühiselt kogetud sündmuste vahendamine jutustades: jutustamine eri rollides. Pantomiiim-mõistatused tuttavate juttude kohta. Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine
Lugemine: - tunneb häälik-täheleist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt; - mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu; - vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud;	Lugemine: Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundma õppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.

• mõtleb jutule alguse või lõpu; • on lugenud mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine, igav ...).	
Kirjutamine: • kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse; • kirjutab tahvlilt ära; • täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga; • koostab näidise järgi kutse; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset; • kirjutab omasõnade algusesse k, p, t; • kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2- silbilisi) sõnu ja lauseid; • teab, et lause lõpeb punktiga; • teab, et lause alguses, inimeste, loomade, oma kodukoha nimes kasutatakse suurt algustähte; • kirjutab õigesti oma nime.	Kirjatehnika: Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine. Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures). Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine (vajadusel 2.klassis). Tähtede seostamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust. Kirjalik tekstiloome: Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitlus (kujundamine näidise järgi). Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms). Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi). Lünkümberjutustuse kirjutamine. Õigekeelsus: Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas. Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine. Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus. Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashäälikupikkusega tutvumine. Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses. i ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses. Liitsõna vaatlus (moodustamine). Sõnade lõpu õigekiri, -d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine. Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus). Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga. Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).

2.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine): • eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; • kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; • koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatlleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast.	Kuulamine: Hääliku pikkuste eristamine sõnamängus, liikumise ja liigutuste abil, põhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel (välitund, otsimine, mõõtmine). Õpetaja ettelõetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kõnelemine: Hääldus- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistest harjutustest, kiirkõne, kajamäng. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses: rongi, loomade häälte jm imiteerimine. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Sõnatäheenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.

Lugemine: • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem); • parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele) tekstis mitte otsese infoga seotud küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; • on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi.	Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusemärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes. Tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovimine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.
Kirjutamine: • Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;	Kirjatehnika: Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine. Kirjalik tekstiloome: Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.

• õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppe -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); • etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20– 25 sõna lihtlausekena).	Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine. Õigekeelsus: Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.
--	--

2.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine): • eristab täis- ja suluta hääliku pikkusi; • kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt õpetaja abil; • koostab kuuldu põhjal lihtsama skeemi ja kaardi õpetaja abil; • kasutab kõnes terviklauseid; • teab ja leiab vastandtäheendusega sõnu ning õpetaja abil ka lähedase tähendusega sõnu; • väljendab arusaadavalt oma soove ja kogemusi väikeses ja suures rühmas; vestleb oma kogemustest ja loetust; • annab õpetaja abil edasi lugemispala, õppeteksti, filmi ja teatrietenduse sisu; • koostab õpetaja abil jutu pildiseeria, pildi või küsimuste toel; mõtleb jutule alguse või lõpu; • vaatleb ja kirjeldab nähtut, märkab erinevusi ja sarnasusi õpetaja suunavate küsimuste toel; • esitab luuletust peast.	Kuulamine: Hääliku pikkuste eristamine sõnamängus, liikumise ja liigutuste abil, põhirõhk suluta kaashäälikul. Õpetaja ja kaaslaste suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine mängus, praktilise ülesande lahendamisel (välitund, otsimine, mõõtmine). Õpetaja etteloeatud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ja lihtsa skeemi koostamine õpetaja juhendamisel. Kaaslaste ettelugemise kuulamine ja hinnangu andmine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kõnelemine: Hääldus- ja intonatsiooniharjutused sõnamängulistest harjutustest, kiirkõne, kajamäng. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus: muinasjuttude esitamine, igapäevaolukordade lavastamine. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses: rongi, loomade hääle jm imiteerimine. Kõnelemine eri olukordades (telefonitsi, rühma esindajana), rollimängud. Nii enese kui ka teiste soorituste tunnustav kommenteerimine. Oma arvamuse avaldamine (raamatu, filmi jm) kohta ja selle põhjendamine. Arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine. Sündmuse, isiku, looma, eseme kirjeldamine tugisõnade, skeemi, tabeli abil. Sõnatäheenduste selgitamine ja täpsustamine aktiivse sõnavara laiendamiseks. Kuuldud jutu ümberjutustamine; pikema dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja sisule. Mõtete väljendamine terviklausetena. Küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine. Eri meeleoluga luuletuste (aastaajad, laste elu) mõtestatud peast esitamine.
---	---

Lugemine: • loeb õpitud teksti suhteliselt õigesti, ladusalt (lugemistempo võib olla kõnetempost aeglasem); • parandab ise oma lugemisvigu, enamasti väljendab intonatsioon loetava sisu; • mõistab häälega või endamisi lugedes loetu sisu; • vastab teemakohastele (ka lihtsamatele) tekstis mitte otsese infoga seotud küsimustele; • leiab tekstis iseseisvalt vastused konkreetsetele küsimustele ja töötab õpetaja abiga eakohaste juhiste alusel; • tunneb ära jutu, luuletuse, mõistatuse, näidendi ja vanasõna; • kasutab õpiku sõnastikku õpetaja abiga sõnade leidmiseks algustähe järgi; • on lugenud jõukohaseid lasteraamatuid, nimetab tegelasi ja annab edasi loetu sisu mõne huvitava, enam meeldinud episoodi järgi.	Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi: oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse, sobiva intonatsiooni kasutamine. Lugemistehniliselt raskete sõnade ja sõnaühendite lugema õppimine. Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusemärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses ning lasteraamatutes. Tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade jms leidmine. Õpiku sõnastiku kasutamine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ja partnereid arvestades. Eri liiki lühitekstide (teade, kiri, ajakirja rubriik, sõnastik) mõistev lugemine. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Loetud jutustuse ja muinasjutu kohta kava koostamine (teksti jaotamine osadeks); skeemi/kaardi koostamine õpetaja abiga. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine (ka siis, kui vastus otse tekstis ei sisaldu). Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Luuletuste ilmekas (mõtestatud) esitamine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga. Tekstiliikide eristamine: jutustus, luuletus, näidend, mõistatus, vanasõna. Kirjandustekstid: rahvaluuleline liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend, muistend. Loetud raamatu tutvustamine ja soovitamine. Vajaliku teose otsimine kooli või kodukoha raamatukogust autori ja teema järgi täiskasvanu abiga.
Kirjutamine: • Kasutab kirjutades õigeid väikeste ja suurte kirjatähtede tähekujusid ja seoseid; • kirjutab tahvlilt või õpikust ära; • täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, kirja joonelisele lehele, varustab töö kuupäevaga;	Kirjatehnika: Suurte ja väikeste kirjatähtede kordamine. Kirjutamise tehnika arendamine: ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähtedel. Näidise järgi kirjatöö paigutamine vihiku lehele, kirjapaberile; kuupäeva kirjutamine. Kirjalik tekstiloome: Kutse, õnnitluse ja teate koostamine õpetaja abiga. Tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine küsimuste ja tugisõnade toel.

• õpetaja abiga kutse, õnnitluse ja teate; • kirjutab loovtöö ning ümberjutustuse pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; • eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; • kirjutab õigesti sulghääliku omasõnade algusesse ja omandatud võõrsõnade algusesse; • märgib kirjas õigesti täishäälikuid; • teab peast võõrtähtedega tähestikku; • alustab lauset suure algustähega ja lõpetab punkti või küsimärgiga; • kasutab suurt algustähte inimeste ja loomade nimedes, tuttavates kohanimedes; • kirjutab õigesti sõnade lõppe -d (mida teed?), -te (mida teete?), -sse (kellesse? millesse?), -ga (kellega? millega?), -ta (kelleta? milleta?); • etteütlemise järgi õpitud keelendite ulatuses sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (20– 25 sõna lihtlausekena).	Loovtöö skeemi, kaardi toel; fantaasialugu. Jutu ülesehitus: alustus, sisu ja lõpetus; jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutlemine. Õigekeelsus: Varasemale lisanduvalt keeleteadmised: täishäälikuühendi õigekiri, suluta kaashääliku pikkus ja õigekiri; k, p, t s-i ja h kõrval; i ja j silbi alguses, h sõna alguses. Silbitamine, poolitamise üldpõhimõtted.
--	--

3.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine): • Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; • vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; • avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta; • annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu; koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi; • jutustab loetust ja läbielatud sündmusest; jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; mõtleb jutule alguse ja lõpu; • leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu; • esitab luuletust peast.	Kuulamine: Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. Pikema suulise juhendi meeldejätmine ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine. Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine. Õpetaja etteloeatud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine. Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele. Kõnelemine: Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel. Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms. Sõnavara arendamine: sõnatäheenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine. Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas. Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine. Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine). Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine. Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine. Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.
--	--

	Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.
Lugemine: • Loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti; • loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga; • töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel; • vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta; • eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu; • tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja; • on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust; • oskab nimetada mõnda lastekirjanikku.	Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhatakse). Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust. Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine. Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses. Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine. Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. Loole alguse ja lõpu mõtlemine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine. Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. Riimuvate sõnade leidmine. Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades.

	Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt. Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
Kirjutamine: - Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga; - kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära; paigutab teksti korrektselt paberile või arvutis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt; - valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset; märgib kirjas häälikuid õigesti; eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid; kirjutab õigesti asesõnu; - märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit; kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade alguses; märgib kirjas õigesti käänd- ja pöördõnade õpitud lõppe ja tunnuseid; - teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses; - kirjutab suure algustähega lause alguse, inimeste- ja loomade nimed ning õpitud kohanimed;	Kirjatehnika: Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). Teksti ära kiri tahvlilt ja õpikust. Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine. Etteütlemise järgi kirjutamine. Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik. Õigekiri: Tähestiku järjekord. Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri. k, p, t s-i ja h kõrval. i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes). h sõna alguses. Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses. Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes. Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes. Poolitamise harjutamine. Liitsõna. Nimi-, omadus- ja tegusõna. Ainsus ja mitmus. Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel. Mitmuse nimetava ning sselõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus. Olevik ja minevik. Pöördelõppude õigekirjutus. Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).

• piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi; • kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna); • koostab kutse, õnnitluse, teate, ekirja; kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel. • kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile.	Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause. Lause lõpumärgid. Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine. Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna. Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine. Tekstiloom: Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks. Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek. Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel. Loovtöö kirjutamine (vaba jutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu). Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus. Sündmusest ja loomast kirjutamine. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Kirja kirjutamine. Oma kirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.
--	---

II kooliaste

II kooliastme lõpetaja:

- mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;
- teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;
- loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
- kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
- analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;

- kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;
- väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.

II kooliastme lõpus õpilane:

Suuline ja kirjalik suhtlus:

- valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali;
- esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse;
- lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
- põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti;
- kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.

Teksti vastuvõtt:

- valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
- iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;
- loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutabelisi ning huvivaldkondade tekste;
- võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;
- kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;
- tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskkondi, leiab neist vajaliku teabe;
- võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.

Tekstiloome:

- leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;
- tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise põhietappe;
- jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult;
- esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;

- vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.

Keeleteadlikkus:

- nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid;
- eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest;
- kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme;
- moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;
- järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
- kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.

4.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus: • Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; • jutustab kuuldu teksti ümber; • esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi; • väljendab oma arvamust, annab infot arusaadavalt edasi; • leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi; • esitab peast ilukirjandusteksti omal valikul, loeb teksti rollis; • annab juhiste alusel kaaslasele tagasisidet.	Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine. Juhendi järgimine ja kuuldu põhjal tegutsemine. Kuuldud teksti ümberjutustamine. Lavastuse, kuuldu proosa-, luule- ja ainetekstide sisu ümberjutustamine. Õpetaja ettelugemise järel (ainealane tekst, lõikhaaval) oluliste mõistete ja seoste leidmine. Kuuldu kohta täpsustavate küsimuste esitamine. Esitatud küsimuste mõistmine ja küsimustele vastamine. Loetu ja kuuldu kohta arvamuse avaldamine ja seisukoha põhjendamine, näite toomine tekstist. Kaaslaste arvamuse küsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine eakohasel viisil. Mõtete väljendamine selgelt ja arusaadavalt, mõtte lõpuleviimine ja mõtete omavaheline seostamine. Rühmavestlus etteantud teemal, vestluse tulemuse esitus. Rühmareeglite kokkuleppimine, sobiva koostöövormi valimine. Kõnelemisel kaaslase mõtete ümbersõnastamine, enda mõtete lisamine. Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.

	Dialogi ja dramatiseeringu esitamine. Rollimäng. Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.
Teksti vastuvõtt: • Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, selgitab nende tähendust; • valdab lihtsamaid lugemistehnikaid, eesmärgistab lugemist; • kirjeldab tarbe- ja ilukirjandusteksti peamisi erinevusi; • vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi ja leiab tekstist vajalikku infot; • nimetab ilukirjanduse põhiliike, proosa, luule, draama, ja nende tunnuseid; • nimetab rahvaluule põhiliike ja nende tunnuseid; • tutvustab loetud proosateose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust; kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise aega, kohta ja tegelasi; • kirjeldab luuletuse meeleolu, aega, kohta; • esitab ilukirjandusteksti mõtestatult; • leiab vajaliku või huvipakkuva raamatu; • on läbi lugenud vähemalt neli eakohast väärtkirjandusteost (raamatut);	Tundmatu sõna tähenduse leidmine õpiku sõnastikust ja Sõnaveebist. Tähenduse selgitamine. Lugemiseks valmistumine, lugemise eesmärgistamine, keskendunud lugemine. Lugemistehnika arendamine, korduv ülelugemine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine. Lugemist hõlbustavad võtted. Lause, lõigu ning tervikteksti mõistmine ja ümberjutustamine. Tarbeteksti ja ilukirjandusteksti eesmärgi ja lugemise eripära. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, remarkide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist olemasolevate teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada). Ilukirjandustekst, kujundlik keelekasutus. Ilukirjanduse põhiliigid: luule, proosa, draama, nende erijooned. Jutustava teksti vastuvõtt. Süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased, käivitav sündmus, lahendus. Sündmuste järjekorra edasi edasiandmine. Arutlemine tekstis käsitletud teema, tegelaste motiivide üle. Oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine tekstinäidete toel. Küsimustele vastamine tekstinäidete või oma sõnadega. Loetava kohta märkmete, märksõnaskeemi, kava ja küsimuste koostamine. Loetud teksti dramatiseering õpetaja juhiste toel. Luuletuse teema määratlemine, aja ja koha kirjeldamine, meeleolu kirjeldamine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad). Vajaliku ja huvipakkuva raamatu leidmine kataloogi või eotsingut kasutades. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine ja lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja põhjendamine. Rahvaluule põhiliikide ära tundmine ja tunnuste nimetamine: muinasjutt, muistend, lühivormid (mõistatus, vanasõna, anekdoot).

tutvustab loetud raamatut kaaslastele, annab loetule hinnangu ning põhjendab seda.	
Tekstiloomed: - Jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest; - jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel; - kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga jutustava teksti; - kirjutab lühema tarbeteksti vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile; - tunneb kirjutatavate teksti ülesehitust ja vormistustavasid; - kirjutab eakohase pikkusega loovjutte küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel; - tunneb protsesskirjutamise etappe, täiendab oma tööd tagasiside põhjal; - rakendab omandatud keeleteadmisi teksti kirjutamisel ja toimetamisel.	Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, valikuline (mõne tegelase vaatepunktist), kokkuvõtlik, loov. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamise või asendamisega. Ümberjutustus kavapunktide, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine. Fantaasialoo, muinasjutu või muistendi kirjutamine. Lühemate tarbetekstide kirjutamine: seletus- ja veenmiskiri, ekiri, teade. Kirja esitav osa ja taustaosa. Juhendavate tekstide kirjutamine: retsept, juhend või reeglistik. Kiri, ümbriku vormistamine. Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, sündmuste kaart), mustandite kirjutamine, tagasiside põhjal töö täiendamine, toimetamine, viimistlemine, avaldamine.

Keeleteadlikkus: • Kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi ja kaashäälikuühendi reeglit ja erandeid; • järgib kirjutamisel õpitud häälikuõigekirjareegleid; • eristab liitsõna täiend- ja põhiosa, liitsõna ja liitega sõna, aimab liitsõna tähendust täiend- ja põhiosa põhjal; • selgitab sõna tähendust sõnastiku tähendussetuse ja näidislausete põhjal; • järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; • eristab sõnu liigiti; • oskab pöörata tegusõnu ainsuses ja mitmuses ning kasutada jaatavat ja eitavat kõnet tekstis; • oskab määrata lauseliikmeid ja teab nende ülesannet lauses; • moodustab ja kirjavahemärgistab lauseid õpitu piires korrektselt.	Häälikuõpetus ja õigekiri: Helilised ja helitud häälikud. Liidete -gi ja -ki õigekiri. Täis- ja kaashäälikuühend. Kaashäälikuühendi õigekiri, sulghäälik sõna keskel. Tähtede i ja j õigekiri tegijanimedes ja liitsõnades. Sõnavaraõpetus: Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhiosa, täiendi funktsioon liitsõnas. Liitsõna tähendus. Liitsõna ja liitega sõna erinevused. Sõna tähenduse selgitamine oma sõnadega sõnastiku tähendussetuse ja näidislausete põhjal (nii raamatu- kui ka veebivariandist). Vormiõpetus: Sõnaliigid ja nende funktsioon. Tegusõna. Jaatava ja eitava kõne kasutamine tekstis. Tegusõna pöörde, tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Käändsõna. Käändsõnad: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna. Käändsõna arv, ainsus ja mitmus. Muutumatud sõnad: määrsõnad, hüüdsõnad, sidesõnad, kaassõnad. Lauseõpetus: Lause ja lauseliikmed. Alus, öeldis, sihitis määrus ja nende ülesanne lauses kui tervikus. Lihtsamad lause laiendamise võimalused.
--	--

5.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus: • Väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes; • oskab olukorrale vastava suhtluskanali valida; tunneb vahetu suhtluse tavasid ja oskab neid rakendada;	Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis. Teabe ja abi küsimine erinevates suhtluskanalites ja - olukordades. Sobiva formaadi ja kanali valimine. Vahetu vestlus, telefonivestlus, e-kiri. Telefonivestluse alustamine ja lõpetamine. Kaasõpilase ja õpetaja või muu suulise teksti eesmärgistatud kuulamine.

• lahendab probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; • esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, sh kriitilisi; • avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab väite ja järelduse.	Suuline arvamuse avaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine. Kuuldu põhjal tegutsemine, kuuldu kohta arvamuse avaldamine, väite esitamine ja selle põhjendamine. Kuuldu põhjal järelduse sõnastamine suuliselt või kirjalikult. Suuline arvamuse avaldus ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine.
Teksti vastuvõtt: • Analüüsib teksti väljenduslaadi lähtuvalt kasutusvaldkonnast ja suhtlusolukorrast; • nimetab teksti liiki, selle eesmärgi ja iseloomustab autori väljenduslaadi õpitud keeleteadmiste põhjal; • võrdleb tekste ülesehituse, vormistuse ja keelekasutuse põhjal; • tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskkondi, leiab neist vajaliku teabe, koostab lihtsama päringu; • hindab sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa, verbaliseerib graafilise teabe; • tunneb konspekteerimise võtteid, teeb lugedes või kuulates märkmeid, koostab skeeme; • oskab sõnastada lugemise, vaatamise, kuulamise eesmärgi ja teeb eesmärgist lähtuva kokkuvõtte; • esitab teksti kohta kriitilisi küsimusi ja avaldab arvamust, kontrollib teksti usaldusväärsust, eristab arvamust ja fakti.	Teksti analüüsimine. Teksti kasutusvaldkond, suhtlusolukorra kirjeldamine (ametlik, tööalane, õppimisega seotud, isiklik). Tekstiliigi ja eesmärgi nimetamine. Autori keelekasutuse ja stiili iseloomustamine ja põhjendamine ning näidete toomine tekstist. Tekstide võrdlemine ülesehituse, vormistuse ja keelekasutuse põhjal. Teabe- ja õppetekstid, nende peamised liigid ja allikad. Ainealaste teabeallikate ja andmebaaside nimetamine, leidmine ning kasutamine: Eesti Keele Instituudi keeleallikad. Lihtsama päringu koostamine Estris. Multimodaalse teabe töötlus. Pildiline ja tekstiline teave, lugemine teabe saamise eesmärgil (reegel, juhend, tabel, skeem, diagramm, plaan, kaart jm). Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafik, tabel) verbaliseerimine, lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine. Kuuldud teabe jälgimine, märkmete tegemine. Konspekteerimise võtted ja märkmete tegemine. Pliiatsiga lugemine, teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekteerimine. Kriitiliste küsimuste koostamine teksti kohta. Usaldusväärsuse kontrollimine teiste allikate toel. Usaldusväärsuse kontrollimine tekstiväliste ja tekstisiseste tunnuste põhjal (teksti vormistus, ülesehitus, sisuline täpsus, autori tausta kontrollimine, faktide kontrollimine). Fakti ja arvamuse eristamine

Tekstiloomed: • Teeb lühietekande, oskab allikaid valida ja hinnata, koostab lihtsama viite; • kirjutab tekste protsessikeskselt, täiendab tagasiside põhjal tekste; • jutustab oma elamustest ja kogemustest, ehitab jutustuse tavakohaselt üles; • kirjeldab eset, olendit ja inimest, ehitab kirjelduse tavakohaselt üles; • arutleb suuliselt ja kirjalikult, ehitab arutleva teksti tavakohaselt üles ja kasutab arutlevale tekstile omaseid keelendeid; • vormistab tekstid korrektselt nii käsitsi kui arvutil; • põhjendab oma hinnangut tekstinäidetega.	Lühietekanne ja esitlus internetist või teatmeteostest leitud ainealase info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika: lihtsama viite vormistamine, refereerimine. Jutustava, kirjeldava, põhjendava teksti koostamine protsessikeskselt. Jutustamine. Oma elamustest ja juhtumistest jutustamine minavormis. Jutustuse ülesehitus: aja- ja koha nimetamine, tegelase või tegelaste kirjeldamine, käivitav sündmus, tegelase mõtted ja tegevus selle lahendamise nimel, lõpetus. Jutustava teksti tunnused: ajalis-põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Kirjeldamine. Täpne sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Kirjelduse ülesehitus: üldmulje, detailid, hinnang. Esemel, olendi ja inimese kirjeldamine ja neile iseloomulike tunnuste nimetamine. Autori suhtumine kirjeldatavasse ning selle väljendamine. Arutlemine. Põhjuse ja tagajärje väljendamine. Arutleva teksti tunnused: rõhutavad sõnad, võrdlemine, näidete toomine, põhjendavate sidendite kasutamine. Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.
Keeleteadlikkus: • Nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid; • kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi; • kirjutab sagedamini esinevad võõrsõnad korrektselt; • kasutab enda tekstis sünonüüme, arvestades nende tähendusvarjundeid; • kasutab sobivat tegusõna ajavormi enda tekstis; • valib sobiva käändevormi lause kontekstist lähtuvalt; • moodustab omadussõnade võrdlusastmeid ja kasutab neid enda tekstis korrektselt; • moodustab ja kirjavahemärgistab liitlauseid ja lihtlauseid, sh koondlauseid;	Keeleteadlikkus: Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled. Sugulaskeeled ja sugulasrahvad. Võõrtähed ja -häälikud. Võõrsõnade õigekiri, sagedasemate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Häälduse ja kirja pildi kontrollimine sõnastikest. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus. H-Tähe õigekiri võõrsõnades. Tähtede f ja š õigekiri. Poolitamisreeglite meenutamine. Sõnavaraõpetus: Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine tekstis. Sünonüümide tähendusvarjundid ja nende kasutamine. Tähendussetuste võrdlemine sõnaraamatutest (nii raamatukui ka veebivariandist). Sobiva sõna kasutamine oma tekstis. Vormiõpetus: Sõnaliikide meenutamine.

• kasutab enda tekstis korrektselt otsekõnet; • eristab nime ja nimetust, märgib enda tekstis nimed ja nimetused korrektselt; • järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid ja omandatud keeleteadmisi tekstiloomes.	Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik, täis- ja enneminevik ning nende tähenduserinevus. Sobiva ajavormi valimine teksti. Käänamine. Käänded, nende küsimused ja tähendus. Käändetunnus, mitmuse lõpp. Sobiva käände valik sõltuvalt lause kontekstist. Omadussõnade võrdlusastmed, keskvõrde ja ülivõrde kasutamine tekstis. Lauseõpetus: Liht- ja liitlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlauses. Koondlause ja loetelude kasutamine ja kirjavahemärgistamine tekstis. Üte ja selle kirjavahemärgid. Otskõne ja kaudkõne. Saatelause ja otsekõnelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otskõne kirjavahemärgid ja kasutamine. Muud õigekirja teemad: Algustäheõigekiri: kohad, ajaloosündmused, ametinimetused ja üldnimetused, perioodikaväljaanded, tooted. Nime ja pealkirja eristamine, teoste pealkirjad (heliteosed, filmid, raamatud, lavastused jne).
--	---

6.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Suuline ja kirjalik suhtlus: • Esitab kuuldu ja loetu kohta kriitilisi küsimusi ning avaldab arvamust, sõnastab järelduse; • lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; • osaleb aktiivselt klassi- ja rühmavestluses; • põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti;	Tekstide kriitiline kuulamine, faktide leidmine ja kontrollimine, kuuldule hinnangu andmine. Kriitiliste küsimuste esitamine vahetus suhtluses. Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal. Klassivestlus, diskussioon. Vestluses kõnejärje hoidmine ja üleandmine kaaslastele. Kaaslaste aktiivne kuulamine, kaaslaste öeldu täiendamine ja täpsustamine. Vestluskaaslastele positiivse tagasiside andmine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine ning mõtete sobiv sõnastamine. Viisakusväljendite kasutamine, sobiva suhtlusstiili valimine, parasitkeelendite vältimine, mõtte lõpuleviimine. Viisakas ja ohutu suhtlus virtuaalkeskkonnas.

• kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses.	
Teksti vastuvõtt: • Nimetab põhilisi Eesti meediakanaleid, eristab rahvusringhäälingu ja kommertskanalite eesmärgi; • tunneb õpitud meediatekstide liike ja nende kasutamise võimalusi, oskab analüüsida meediatekste nende ülesehituse põhjal; • kasutab meediatekstide analüüsil õpitud keele- ja tekstimõisteid; • leiab tekstist argumendi ülesehituse osad; • teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina; • võrdleb meediatekste, esitab kriitilisi küsimusi ja avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte.	Arutlevate meediatekstide ülesehituse analüüs. Lõigu, teksti eesmärk, varjatud eesmärk. Argumendi osad. Mõjutusvõtete ja hinnanguliste keelendite leidmine. Meediakanalid ja -väljaanded Eestis, kommertsmeedia ja rahvusringhääling. Raadio- ja teleasaadete eripära, vormid ning liigid. Raadiosaate eesmärgistatud kuulamine, teleasaate eesmärgistatud vaatamine, kuuldu konspekteerimine, võrdlemine, kokkuvõtte tegemine. Trüki ja veebiajakirjandus. Ajalehežanrite (uudis, arvamyslugu, intervjuu, olemuslugu) eesmärgid ja ülesehitus. Pilt meediatekstides: pressifoto, karikatuur, pildiallkirja eesmärk. Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele suunatud reklaam.
Tekstiloom: • Leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet, tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks; • valmistumise põhietappe, täiendab tagasiside põhjal oma teksti; • valdab alustekstil kirjutamise põhilisi võtteid, täiendab alusteksti enda mõtetega;	Protsesskirjutamise etappide meenutamine. Lisateabe otsimine. Alusteksti kasutamine enda tekstis: refereerimine. Alustekstile enda mõtete lisamine, autori ja enda mõtete vastandamine, kõrvutamine. Kirjandi ülesehitus: Sissejuhatus, teemaarenduse lõigud e argumendid, kokkuvõtte. Lõigu ülesehitus: väide, selgitus, näide, järeldus. Tabav pealkiri. Oma sõnastuse ja lausestuse toimetamine, õigekirja korrektori kasutamine, oma vigade leidmine ja parandamine. Teksti vormistamine arvutil: reavahe, joondus, lõiguvahed, pealkirjastamine. Multimodaalse teksti loomine: pildi-, video ja graafilise materjali kasutamine. Teksti kujundamine erinevates rakendustes.

• kirjutab kirjandi, milles kasutab kirjeldamist, jutustamist, koostab argumentatsiooni; • avaldab viisakalt ja olukorrast lähtudes arvamust sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult; • kirjutab eesmärgipäraselt multimodaalseid tekste ja ajakirjandusžanre; • vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis; • kasutab tekste toimetades ja kaaslast tagasisidestades omandatud keele- ja tekstimõisteid.	Ajakirjandustekstide kirjutamine: reklaam, uudis, arvamyslugu, intervjuu.
Keeleteadlikkus: • Nimetab Eesti suuremaid murdealasid; • kasutab õigekeelsussõnaraamatud õigekirja kontrollimiseks; • teab üldtuntud lühendeid ja kasutab neid tekstis; • eristab kirjakeelt ja argikeelt, teeb sobiva sõnavaliku vastavalt kontekstile; • moodustab ja kirjavahemärgistab liitlauseid enda tekstis; • kasutab veebi- ja pabersõnaraamatut sõna tähenduse ja õigekirja kontrollimiseks; • rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ning tekste analüüsis ja hinnates.	Keeleteadlikkus: Eesti murded. Murdekaart, murdekeelenäited, murdesõnastiku kasutamine. Õigekiri: Õigekirja kontrollimine õigekeelsussõnaraamatust (nii raamatu- kui ka veebivariandist), märkide lugemine. Veaohhtlikud liited: -lik; -likkus. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine. Sõnavaraõpetus: Kirjakeel ja argikeel (sh släng), sõnade stiiliväärtus ja märgendid sõnastikes. Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides ja enda tekstis. Sobiva sõnavaliku tegemine vastavalt kontekstile: oma või võõrsõna, harvad, vanamoelised sõnad jne. Vormiõpetus: Grammatiline ühildumine käändes ja arvus. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (ne- ja line-liitelised omadussõnad). Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis.

	Sõnastike kasutamine käändevormide kontrollimiseks. Lauseõpetus: Liitlause. Lihtlausete sidumine liitlauseks. Rindlause ja osalaused. Sidesõnaga ja sidesõnata rindlause. Rinnastavad sidendid. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Alistavad sidendid. Põimlause kirjavahemärgistamine.
--	---

2.3.Kirjandus

2.3.1. Õppeaine kirjeldus

Kirjandus on alates 5. klassist eraldi õppeaine, milles õpilane arendab oma lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemise, analüüsi ja tõlgendamise kaudu kujundab õpilane oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab enda mõtte- ja tundemaailma. Kirjandusõpetus toetab õpilase isiksuse kujunemist, individuaalse ja kogukondliku identiteedi määratlemist, laiemalt aga kultuuri eripära ja mitmekülsuse teadvustamist.

Lugemis- ja tekstitoimingud on kirjandusõpetuse alus, arendades õpilasest teadliku ja oskusliku lugeja. Eesmärgistatud lugemine, eri lugemisviiside kasutamine ning lugemiskogemuse analüüs toetavad mõistmist ja enesehindamist. Ilukirjanduse kaudu arendatakse empaatiat, keeleoskust, mõtlemis- ja tõlgendusoskust ning kujundatakse lugemisharjumusi ja maailmapilti.

Tekstianalüüsi ja tõlgendamise oskus on keskne eesmärk, mida toetab kirjanduse metakeele ja väljendusvahendite tundmine. Teoste valikul lähtutakse nende kunstiväärtusest, eakohasusest ja positiivsest mõjust õpilase arengule, arvestades nii eesti kui ka maailmakirjanduse mitmekesisust. Põhikoolis loetakse igas klassis vähemalt neli tervikteost ning soodustatakse õpilaste kaasamist lugemisvalikutesse.

Õppeprotsessis pakutakse õpilasele rohkesti omaloomingulisi, sealhulgas kirjandusteostele, teistele tekstidele ja oma elamustele tuginevaid kirjutamiskogemusi, et ergutada ja väärtustada loovust ning tuua esile oma isikupära ja anne. Eneseväljendusoskuse igakülgse arendamise huvides analüüsib õpilane tekste ja katsetab omaloomingut nii kirjalikult kui ka suuliselt.

II kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka E. Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, E. Bornhöhe „Tasuja“, J. Krossi „Mardileib“, F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara

hulka A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

2.3.2. Teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste (5. - 6.klass)

II kooliastme õpilane:

- õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;
- õpib tundma ilukirjandusteose poetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keel maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
- loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
- rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

II kooliastme lõpus õpilane:

- 1) loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost;
- 2) loeb lususalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
- 3) tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust;
- 4) loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aine- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi;
- 5) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad;
- 6) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;
- 7) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri;

- 8) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- 9) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust;
- 10) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte;
- 11) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
- 12) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
- 13) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;
- 14) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;
- 15) kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste;
- 16) osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;
- 17) esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;
- 18) mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;
- 19) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
- 20) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;
- 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

5.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: - Loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost. - Loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luuletust, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist. - Tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust.	Pärimuskultuur. Kooli- ja kodukandipärimus. Perekondlikud mälestusjutud. Kirjandustekstide valik ja lugemine Loeb vähemalt neli laste- ja noortekirjanduse tervikteost nii eesti kui ka maailmakirjandusest ning tekstikatkendeid. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine ning lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste iseseisev lugemine tunnis ja tunniväliselt. Lugemise mõistmine. Lugemise eesmärgistamine. Lugemistehnika arendamine: häälega ja hääleta lugemine, pauside ja intonatsiooni jälgimine. Lugemiskiiruse valimine

• Loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi. • Väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri. • Eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid. • Nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleu. • Koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte. • Iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist. • Järjestab loo sündmused. • Rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta. • Kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid. • Osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib, teeb koostööd. • Esitab peast luuletuse või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust. • Annab tagasisidet enda ja teiste esitusele. • Jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal.	vastavalt võimetele ja tekstile. Oma lugemise jälgimine ja lugemisoskuse hindamine. Tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine. Raamatukogu külastamine ja selle võimalustega tutvumine. Kultuuri- ja kirjandusteadmised Põlvkondade mängud. Rahvaluule ja selle lühivormid: kõnekäänd, vanasõnad, mõistatused. Muinasjutud ja muistendid. Lühilavastuse loomine. Dialoogi ja tegelaskuju loomine. Kirjandusteose põhjal valminud filmi vaatamine ja nende võrdlemine. Tutvumine eakohaste filmižanritega. Mõisted: ajalooline jutustus, ilukirjandus, kõnekäänd, luule, muinasjutt, muistend, mõistatus, näidend, proosa, pärimus, seiklusjutt, valm, vanasõna, võrdlus. Teksti analüüs ja tõlgendamine Teksti põhjal eri liiki küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnadega või näidetega tekstist. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teksti kavastamine. Teose teema ja kesksete mõtete leidmine ning sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema või probleemi üle, järelduste tegemine. Näidete leidmine teosest. Loetu seostamine oma kogemusega. Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Luule kujundlikkus ja mitmetähenduslikkus ning kasutamine. Luuletuse teema määratlemine, meeoleu sõnastamine. Luuletuse riim ja rütm. Algriim, lõppriim, mõtteriim. Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused. Tekstiloomine Kirjeldavad ja jutustavad omaloomingulised tööd eri žanrites (muistend, muinasjutt, seiklusjutt, päevik vm). Tegelase ja olustiku kirjeldamine. Luuleteksti loomine. Loovkirjutamine loetu põhjal. Tekstiloomine paaris- ja rühmatööna. Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.
---	---

	Teksti esitamine ja kuulamine Luuletuse ja rolliteksti esitamine. Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseenda või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. Aktiivne kuulamine. Autoreid ja teoseid silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust, mida käsitletakse ühiselt (rühmaarutelud, rollimängud, minilavastused, ümberjutustus). Soovituslikud tüvitekstid: E. Raud, „Kalevipoeg“; J. Kross, „Mardileib“; F. R. Kreutzwald, „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ vm eesti muinasjutu- või muistendikogumikud.
--	---

6.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: - Loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost, millest vähemalt üks oleks tüvitekst. - Loeb latusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist. - Tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust. - Kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad. - Õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri.	Pärimuskultuur. Kooli- ja kodukandipärimus. Perekondlikud mälestusjutud. Kirjandustekstide valik ja lugemine Loeb vähemalt neli laste- ja noortekirjanduse tervikteost nii eesti kui ka maailmakirjandusest ning tekstikatkendeid. Lugemine toetab õppekava läbivate teemade käsitlemist ning üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine ning lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste iseseisev lugemine tunnis ja tunniväliselt. Lugemise mõistmine. Aktiivne ja tõhus (üle)lugemine. Lugemise eesmärgistamine. Lugemistehnika arendamine: häälega ja hääleta lugemine, pauside ja intonatsiooni jälgimine. Lugemiskiiruse valimine vastavalt võimetele ja tekstile. Tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine. Raamatukogu külastamine ja selle võimalustega tutvumine. Raamatukogude infosüsteemide e-raamatukogu kasutamine. Autoriõiguse mõistmine. Kultuuri- ja kirjandusteadmised Lühilavastuse loomine. Dialoogi ja tegelaskuju loomine. Eesti teatritega tutvumine.

• Eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid. • Nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust. • Koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte. • Nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte. • Järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut. • Rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta. • Kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste. • Osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd. • Esitab peast luuletuse, lühikese proosateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust. • Mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele. • Jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale.	Kirjandusteose põhjal valminud filmi vaatamine ja nende võrdlemine. Tutvumine filmi loomise protsessiga. Tutvumine eakohaste filmižanritega. Mõisted: luule, proosa, ilukirjandus, tragöödia, komöödia, draama, näidend, seiklusjutt, põnevusjutt, fantaasiajutt, võrdlus, epiteet. Teksti analüüs ja tõlgendamine Teksti põhjal eri liiki küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnadega või näidetega tekstist. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausetega ning märksõnadena. Teose teema ja kesksete mõtete leidmine ning sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema või probleemi üle, järelduste tegemine. Näidete (nt tsitaadid, detailid) leidmine teosest. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga. Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Jutustaja kui loo edastaja. Luule kujundlikkus ja mitmetähenduslikkus. Epiteedi ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Luuletuse teema määratlemine, meeoleolu sõnastamine. Luuletuse vorm, riim ja rütm. Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused. Päevikuvormis ilukirjandus. Tekstiloomine Kirjeldavad ja jutustavad omaloomingulised tööd eri žanrites (muistend, muinasjutt, seiklusjutt, päevik vm). Tegelase ja olustiku kirjeldamine. Luuleteksti loomine. Loovkirjutamine loetu põhjal. Tekstiloomine paaris- ja rühmatööna. Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. Teksti esitamine ja kuulamine Luuletuse ja lühikese proosateksti rolliteksti esitamine. Esituse eesmärgistamine. Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseenda või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. Aktiivne ja tõhus kuulamine.
---	--

Kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	Autoreid ja teoseid silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust, mida käsitletakse ühiselt (rühmaarutelud, rollimängud, minilavastused). Soovituslikud tüvitekstid: O.Luts, „Kevade“, E. Raud, „Kalevipoeg“; F. R. Kreutzwald, „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ vm eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. Luule: Contra; O. Arder; L. Tundgal; Wimberg; A. Vallik; H. Runnel
--	--

III kooliaste

III kooliastme õpilane:

- süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust;
- arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;
- õpib mitmekülgselt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;
- loeb, analüüsib, tõlgendab ja mõistab nii eakohast noortekirjandust kui ka eri žanrites eesti ja maailmakirjanduse klassikat, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
- rikastab lugedes oma mõtlemis- ja väljendusoskust, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

III kooliastme lõpus õpilane:

- loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost;

- 2) loeb latusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi;
- 3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;
- 4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;
- 5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast;
- 6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes;
- 7) eristab ilukirjanduse põhilike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- 8) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi;
- 9) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi;
- 10) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
- 11) teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
- 12) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;
- 13) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;
- 14) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes;
- 15) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- 16) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- 17) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistatusnõudeid;
- 18) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;
- 19) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
- 20) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse latusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
- 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

7.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • Loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas vähemalt ühe tüviteksti, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost. • Loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab erinevaid lugemisviise, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi. • Loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet . • Vahendab oma kultuurikogemust. • Toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast. • Kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes. • Leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi. • Mõtestab luuletuse tähendust. • Nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte.	Kirjandustekstide valik ja lugemine Loeb vähemalt neli tervikteost nii eesti kui ka maailmakirjandusest ning tekstikatkendeid. Lugemine toetab õppekava läbivate teemade käsitlemist ning üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu (proosa-, luule- või draamateose) autori, temaatika, probleemistiku tutvustamine . Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste iseseisev lugemine tunnis ja tunniväliselt. Lugemisstrateegiad ja lugemisprotsess. Ülelibisev ja süvenenud lugemine. Eri lugemistehnikate valdamine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Eri tüüpi lugemisülesannete täitmine. Kriitiline lugemine. Tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine. Raamatukogu. Eesti Rahvusraamatukogu. E-teavikute ja eteenuste kasutamine (nt ESTER, MIRKO, DIGAR). Digiraamatud. Autoriõigused. Plagiaat. Kirjandusteadmiste täiendamine eri allikaid ja keskkondi kasutades. Kultuuri- ja kirjandusteadmised Pärimuskultuur. Tavad ja kombed pärimuskultuuris, muutuv pärimus. Rahvaluule tunnusjooni. Rahvaluuležanrid. Kõnekäänud ja vanasõnad. Pärimus, selle kogumine ja kogemine. Lavastus ja selle valmimine. Näitleja ja tema roll. Dialoog, stseen, remark, repliik. Eesti teatritega tutvumine. Kirjandusteose ekraniseering. Mängu- ja dokumentaalfilmid. Kirjandusteosest filmilike episoodide leidmine. Kirjandus ja visuaalsed kunstid, nt koomiks, graafiline romaan, ühismeedia luule. Kirjandus ja fotograafia. Ilukirjanduse põhiliigid ja žanrid. Reisikiri ja elulooraamat. Lüürilise luule põhitunnused. Haiku, vabavärsiline luule, piltluule. Nüüdisluule vormid ja žanrid, räppluule. Mõisted: arvustus, biograafia, eepika, haiku, jutustus, komöödia, kõnekäänd, lüürika, metafoor, mõistatus, reisikiri, romaan, žanr, vabavärss, vanasõna.

- Teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid.
- Rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta.
- Kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste.
- Hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid.
- Osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd.
- Koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara.
- Esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust.

Teksti analüüs ja tõlgendamine

Teksti mitmetähenduslikkuse mõistmine. Teksti põhjal eri tüüpi küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine teksti toel oma sõnadega. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teose teemade ja probleemide sõnastamine, nende üle arutlemine. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse ja tagajärje seoste leidmine. Näidete ja tsitaatide leidmine teosest, valiku põhjendamine. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga. Kirjanduslik tegelane. Tegelase analüüs: välimus, iseloom, hoiakud ja käitumine, suhted teiste tegelastega. Tegelastevahelise põhikonflikti määratlemine ja analüüsimine (põhjus, tagajärg, lahendus). Eri teoste peategelaste võrdlemine. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Miljö kirjeldamine. Teose loomise kontekst. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Tegelikuse ja väljamõeldise suhted kirjandusteoses. Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõplahendus. Kirjelduse eesmärk teoses. Luuleteksti analüüsimine, luuletuse seostamine isikliku kogemusega.

Tekstiloom

Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tehisintellekti kasutamine teksti loomisel ja toimetamisel. Tekstiloom paaris- ja rühmatööna. Alustekstile tuginev kirjutamine. Arutleva teksti loome. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma kogemuse ja tekstinäidete varal.

Suuline väljendusoskus

Luule-, proosa- või draamateksti esitamine. Esituse eesmärgistamine ja ettevalmistamine. Esitamiseks sobiva tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsiooni jälgimine. Aktiivne kuulamine.

Autoreid ja teoseid

	Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust, mida käsitletakse ühiselt. Tüvitekste: E. Bornhöhe “Tasuja”, O. Luts „Kevade“.
--	--

8.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: - Loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas vähemalt ühe tüviteksti, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost. - Loeb latusalt ja mõtestatult, kasutab erinevaid lugemisviise, juhib oma lugemisprotsessi. - Loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid. - Tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust.	Kirjandustekstide valik ja lugemine Loeb vähemalt neli tervikteost nii eesti kui ka maailmakirjandusest ning tekstikatkendeid. Lugemine toetab õppekava läbivate teemade käsitlemist ning üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu (proosa-, luule- või draamateose) autori, temaatika, narratiivi, probleemistiku ja poetika tutvustamine ning võrdlemine teiste teostega. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste iseseisev lugemine tunnis ja tunniväliselt. Lugemisstrateegiad ja lugemisprotsess. Ülelibisev ja süvenenud lugemine. Eri lugemistehnikate valdamine. Oma lugemise analüüs. Teksti eesmärgistatud jälgimine ja eri tüüpi lugemisülesannete täitmine. Kriitiline lugemine. Tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine. Raamatukogu. Eesti Rahvusraamatukogu. E-teavikute ja eteenuste kasutamine (nt ESTER, MIRKO, DIGAR). Digiraamatud. Autoriõigused. Plagiaat. Kirjandusteadmiste täiendamine eri allikaid ja keskkondi kasutades. Eesti Kirjandusmuuseumi digikeskkonnad. Kultuuri- ja kirjandusteadmised Pärimuskultuur. Tavad ja kombed pärimuskultuuris, muutuv pärimus. Linnalegendid. Kohanimed folklooris.

• Selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast. • Kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes. • Leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi. • Toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi. • Nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte. • Teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid. • Analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga. • Rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta. • Kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ning kasutab neid tekstiloomes.	Rahvaluule tunnusjooni. Rahvaluuležanrid. Muinasjutu liigid ja tunnused. Naljandid ja anekdoodid. Tänapäevafolkloor, selle kogumine ja kogemine. Rahvaluule andmebaasid. Kirjandusteose dramatiseering. Lavastus ja selle valmimine. Näitleja ja tema roll. Monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik. Draamateksti temaatika. Eesti teatri sünnilugu ja nüüdisteater. Eesti teatritega tutvumine. Kirjandusteose ekraniseering. Mängu- ja dokumentaalfilmid. Filmikunsti väljendusvahendid: kaader ja plaan, valgus, värv ja heli. Stsenarium. Montaaž. Loo, tegelaste ja miljöo kujutamise võrdlus kirjandusteoses ja filmis. Kirjandusteose ja filmi kompositsioon. Kirjandusteosest filmilike episoodide leidmine. Kirjandus ja visuaalsed kunstid, nt koomiks, graafiline romaan, ühismeediaaluule. Kirjandus ja fotograafia. Ilukirjanduse põhiliigid ja žanrid. Eepika, lüürika ja dramaatika tunnused. Lüroeepika. Eepose, romaani, jutustuse ja novelli tunnused. Ulme- ja krimiromaani tunnused. Lüürilise luule põhitunnused. Komöödia, tragöödia ja draama tunnused. Mõisted: arvustus, draama, dramaatika, eepika, isikustamine, jutustus, komöödia, lüürika, metafoor, muinasjutt, muistend, müüt, novell, romaan, žanr, tragöödia. Teksti analüüs ja tõlgendamine Teksti mitmetähenduslikkuse mõistmine. Teksti põhjal eri tüüpi küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine teksti toel oma sõnadega. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teose temade ja probleemide sõnastamine, nende üle arutlemine. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse ja tagajärje seoste leidmine. Näidete ja tsitaatide leidmine teosest, valiku põhjendamine. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Tegelase analüüs: välimus, iseloom, hoiakud ja käitumine, suhted teiste tegelastega. Tegelase sisekonflikti ja tegelastevahelise põhikonflikti määratlemine ja analüüsimine (põhjus, tagajärg, lahendus). Eri teoste peategelaste võrdlemine. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Miljöo kirjeldamine. Teose loomise kontekst. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Tegelikuse ja väljamõeldise suhted kirjandusteoses. Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus. Kirjelduse eesmärk teoses.
--	---

• Võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi. • Kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste; hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistuse nõudeid. • Osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd. • Koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara. • Esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust. • Kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	Ilukirjandusteksti väljendusvahendite tundmaõppimine. Kujundliku keelekasutuse mõistmine. Iseenda kujundliku väljendusoskuse ja sõnavara hindamine ning arendamine. Olulisemate kõla-, kõne- ja lausekujundite määratlemine. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine teosest. Luuleteksti analüüsimine. Luule kujundlikkus ja mitmetähenduslikkus. Luuletuse temaatika, aegruum, kompositsioon, riim, rütm ja kõla. Luule eri kogemisviisid. Luuletuse seostamine isikliku kogemusega. Luulekogu lugemine. Tekstiloomed Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tehisintellekti kasutamine teksti loomisel ja toimetamisel. Tekstiloomed paaris- ja rühmatööna. Alustekstile tuginev kirjutamine. Arutleva teksti loomine. Kirjandusteose, filmi või lavastuse arvustuse kirjutamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma kogemuse ja tekstinäidete varal. Suuline väljendusoskus Luule-, proosa- või draamateksti esitamine. Esituse eesmärgistamine ja ettevalmistamine. Esitamiseks sobiva tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsiooni jälgimine. Aktiivne ja tõhus kuulamine. Autoreid ja teoseid Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust, mida käsitletakse ühiselt. Tüvitekste: A. Kivirähk „Rehepapp“
--	--

9.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Õpilane: • Loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas vähemalt ühe tüviteksti, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt nelja loetud tervikteost. • Loeb latusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja –mudeleid ning juhib oma lugemisprotsessi. • Loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid. • Tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust. • Mõistab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast. • Kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes. • Eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid. • Leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi.	Kirjandustekstide valik ja lugemine Loeb vähemalt neli tervikteost nii eesti kui ka maailmakirjandusest ning tekstikatkendeid. Lugemine toetab õppekava läbivate teemade käsitlemist ning üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu (proosa-, luule- või draamateose) autori, temaatika, narratiivi, probleemistiku ja poeetika tutvustamine ning võrdlemine teiste teostega. Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste iseseisev lugemine tunnis ja tunniväliselt. Lugemisstrateegiad ja lugemisprotsess. Ülelibisev ja süvenenud lugemine. Eesmärgistatud (üle)lugemine. Eri lugemistehnikate valdamine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoskuse hindamine. Teksti eesmärgistatud jälgimine ja eri tüüpi lugemisülesannete täitmine. Kriitiline lugemine. Tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine. Raamatukogu. Eesti Rahvusraamatukogu. E-teavikute ja eteenuste kasutamine (nt ESTER, MIRKO, DIGAR). Digiraamatud. Autoriõigused. Plagiaat. Kirjandusteadmiste täiendamine eri allikaid ja keskkondi kasutades. Eesti Kirjandusmuuseumi digikeskkonnad. Kultuuri- ja kirjandusteadmised Pärimuskultuur. Tavad ja kombed pärimuskultuuris, muutuv pärimus. Looduspärimus ja linnalegendid. Kohanimed folklooris. Eesti kirjanike muuseumid. Rahvaluule tunnusjooni. Rahvaluuležanrid. Regilaul ja riimiline rahvalaul. Draamateksti temaatika. Monoloog, dialoog, vaatus, stseen, remark, repliik. Kirjandusteose ekraniseering. Loo, tegelaste ja miljöo kujutamise võrdlus kirjandusteoses ja filmis. Kirjandusteose ja filmi kompositsioon. Ilukirjanduse põhiliigid ja žanrid. Eepika, lüürika ja draamatika tunnused. Lüroepika. Eepose, romaani, jutustuse ja novelli tunnused. Lüürilise luule põhitunnused. Ballaad, sonett, haiku ja ood luules. Vabavärsiline luule. Ühismeedia- ja räppluule. Komöödia, tragöödia ja draama tunnused. Mõisted: algriim, arvustus, ballaad, biograafia, draama, draamatika, eepika, eepos, haiku, isikustamine, jutustus, komöödia, kordus, kõnekäänd, lõppriim, lüürika, metafoor,
--	---

• Toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust. • Nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte. • Teeb kokkuvõtte teose süžest, põhjendab loo tegvusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid. • Analüüsib kirjandusteose kompositsiooni. • Rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta. • Tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus, ning kasutab neid tekstiloomes. • Võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi. • Kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, valdavalt arutlevaid tekste. • Hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid. • Osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja	muinasjutt, muistend, mõistatus, müüt, novell, ood, parallelism, regivärss, reisikiri, romaan, siire, sonett, žanr, tragöödia, vabavärss, vanasõna. Teksti analüüs ja tõlgendamine Teksti mitmetähenduslikkuse mõistmine. Teksti põhjal eri tüüpi küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine tsitaadiga, teksti toel oma sõnadega. Teksti kavastamine: kavapunktid väitlauset ja märksõnadena. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teose teemade ja probleemide sõnastamine, nende üle arutlemine. Pöördeliste sündmuste leidmine. Sündmuste põhjuse ja tagajärje seoste leidmine. Näidete ja tsitaatide leidmine teosest, valiku põhjendamine. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduslikud tüüptegelased. Tegelase analüüs: välimus, iseloom, hoiakud ja käitumine, suhted teiste tegelastega. Tegelase sisekonflikti ja tegelastevahelise põhikonflikti määratlemine ja analüüsimine (põhjus, tagajärg, lahendus). Eri teoste peategelaste võrdlemine. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Miljöö kirjeldamine. Teose loomise kontekst. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest. Tegelikuse ja väljamõeldise suhted kirjandusteoses. Teksti kompositsioonelemendid: sissejuhatus, sõlmitus, teemaarendus, kulminatsioon, lõpplahendus. Kirjelduse eesmärk teoses. Ilukirjandusteksti väljendusvahendite tundmaõppimine. Kujundliku keelekasutuse mõistmine. Iseenda kujundliku väljendusoskuse ja sõnavara hindamine ning arendamine. Olulisemate kõla-, kõne- ja lausekujundite määratlemine ja seostamine teksti kui tervikuga. Sõna-, karakteri- ja situatsioonikoomika leidmine teosest. Teksti allegooria ja allteksti mõistmine. Luuleteksti väljendusvahendite ehk poeetika eritlemine. Luule kujundlikkus ja mitmetähenduslikkus. Luuletuse temaatika, aegruum, kompositsioon, riim, rütm ja kõla. Luule eri kogemisviisid. Luuletuse seostamine isikliku kogemusega. Luulekogu lugemine. Tekstiloom
--	--

kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd. • Koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara. • Esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust. • Tunneb tekstis ära kirjanduse põhimõisted.	Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tekstiloomel paaris- ja rühmatööna. Alustekstile tuginev kirjutamine. Arutleva teksti loome. Kirjandusteose, filmi või lavastuse arvustuse kirjutamine. Oma arvamuse sõnastamine, põhjendamine ja kaitsmine. Esitatud väidete tõestamine oma kogemuse ja tekstinäidete varal. Suuline väljendusoskus Luule-, proosa- või draamatekst esitamine. Esituse eesmärgistamine ja ettevalmistamine. Esitamiseks sobiva tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsiooni jälgimine. Aktiivne ja tõhus kuulamine. Autoreid ja teoseid Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust, mida käsitletakse ühiselt. Tüvitekste: A. Kitzberg, „Libahunt“; F. R. Kreutzwald, „Kalevipoeg“ (katkendeid); A. H. Tammsaare, „Kõrboja peremees“; E. Vilde, „Pisuhänd“. Luule: A. Alliksaar, B. Alver, Contra, A. Ehin, K. Ehin, E. Enno, D. Kareva, L. Koidula, J. Kolk, M. Kompus, K. Lepik, Kivisildnik, Juhan Liiv, L. Ojamaa, K. J. Peterson, C. Pihelgas, M. Pärtna, K. Riismaa, J. Rooste, P.-E. Rummo, H. Runnel, I. Severjanin, W. Shakespeare, G. Suits, T. Tasuja, A. Teede, L. Tungal, M. Under, J. Viiding, H. Visnapuu, T. Önnepalu.
--	--

2.4.Vene keel vene õppekeelega klassis (7.-9.klassid)

2.4.1. Õppeaine kirjeldus

Tallinna Mahtra Põhikoolis on vene õppekeelega klasse ainult III kooliastmes: 2026/27. õa – 7.–9. klassid, 2027/28. õa – 8.–9. klassid, 2028/29. õa – 9. klassid. Alates 2029/30. õppeaastast vene õppekeelega klasse koolis ei ole.

Vene keele õpetus toetab õpilase keeleoskuse arengut, rahvuskultuuri mõistmist ja väärtustamist ning identiteedi kujunemist. Õpilane tajub vene keelt oma emakeele ja kogukondliku suhtlusvahendina, mis aitab kujuneda teadlikuks õppijaks. Hea vene keele valdamine on vene õppekeelega klassides loob eeldused emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste kujunemiseks.

Põhikoolis pannakse alus teadmistele ja oskustele, mis võimaldavad mõista ja luua erineva eesmärgi ja ülesehitusega tekste. Sellega kaasneb keele- ja kirjandusteadmiste omandamine ning lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemuste mitmekesistamine.

III kooliastmes kujundatakse suutlikkus väljendada selgelt, täpselt ja keelenormidele vastavalt erinevates suhtlusolukordades. Õpilane omandab oskuse suhelda nii vahetult kui ka kirjalikes ja digikanalites, põhjendada ja kaitsta oma seisukohti ning kasutada keelt eesmärgipäraselt. Teksti mõistmise areng toetab kõiki õpioskusi ning selle tulemusena kujuneb õpilasest iseseisev ja kriitiline lugeja, kes suudab hinnata info usaldusväärsust, eristada väärinfot ning teha teadlikke valikuid. Tekstiloomes keskendutakse eesmärgistatud kirjutamisele, arvestades adressaati ja tekstiliiki, ning keeleteadlikkust süvendatakse tekstide loomise ja analüüsi kaudu.

Kogu põhikooli vältel arendatakse sidusat kõnet, rikastatakse sõnavara ning suurendatakse järk-järgult õpilase iseseisvust. Õppetegevused on mitmekesised ja praktilised, hõlmates loovkirjutamist, tekstide analüüsi, suhtlemist ning digitaalse sisu loomist ja kasutamist.

2.4.2. Teadmised, oskused ja hoiakud

III kooliaste

III kooliastme õpilane:

- mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;
- väljendab end selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri allikate toel ning eri keskkondades;
- kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades;
- analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;
- tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
- kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi,
- arendab lugedes oma sõnavara.

III kooliastme lõpus õpilane:

- 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;

- 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;
- 3) arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri;
- 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
- 5) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;
- 6) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;
- 7) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
- 8) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;
- 9) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;
- 10) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 11) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 12) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;
- 13) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;
- 14) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;
- 15) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
- 16) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;
- 17) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;
- 18) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;
- 19) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 20) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;
- 21) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;
- 22) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 23) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;
- 24) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi;
- 25) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.

7.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Õpilane: • väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; • suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; • arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; • nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; • järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; • kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; • annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; • arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; • eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; • teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; • esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; • sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; • loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;	Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud. Morfoloogia. Tegusõna vormid. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Keksõna grammatilised tunnused. Keksõnaga sõnaühendid. Gerundiumi grammatilised tunnused. Gerundiumiga sõnaühendid. Süntaks. Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Lihtlause laiendamine. Ortograafia ja interpunktsioon. HE kokku- ja lahkukirjutamine keksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -väärikus. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloomed. Veebist ja trükistest teabe otsimine. Tekstid elektroonilises keskkonnas. Tekst. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstidest olulise info leidmine. Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine. Tekstide loomine meediakeskkonnas. Tekstiosade loogise paigutamise oskus. Arutlev kirjand. Selle ülesehitus. Teesi formuleerimine. Argumentide liigid.
--	---

• teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; • koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; • valdab peamisi tekstisidususvõtteid; • valmistub esinemiseks etappide kaupa; • esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); • vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; • iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; • teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; • leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit; • rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.	
--	--

8.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Õpilane: - väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; - suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; - arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; - nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; - järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; - kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; - annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; - arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; - eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; - teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; - esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; - sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;	Vene keel ühiskonnas. Vene keel maailma teiste keelte seas. Morfoloogia. Isikuta tegusõnad. Kesksõnade moodustamine. Süntaks. Aluse tekstifunktsioonid. Öeldise tekstifunktsioonid. Täiend, lisand, sihitis, määruse liigid. Lihtlause laiendamine (lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Kiilsõnad ja kiillaused. Lihtlause tüübid. Ortograafia ja interpunktsioon. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Kirjavahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära: kõnekeel ja kirjakeel. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Esinemine etteantud teemal. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloomed. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Projekt, teadaanne. Tekstid elektroonilises keskkonnas. Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine. Essee. Essee struktuur. Teema arendamine.
--	--

• loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;• hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;• teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;• koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;• ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;• kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;• esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);• analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;• vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;• iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;• teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;• leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti	

õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	
--	--

9.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: - väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; - suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; - arvestab suhtlemisel eesmärgi ja olukorda, valdab kõnekultuuri; - nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; - järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; - kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; - annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; - arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;	Vene keel ühiskonnas. Keel kui arenev nähtus. Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud. Morfoloogia. Sidesõnade iseloomustus. Süntaks. Rindlaused, põimlaused, sidesõnata liitlaused. Lausete grammatilised seosed. Otsekõne. Dialoog. Ortograafia ja interpunktsioon. Kirjavahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses. Vahemärgid otsekõnega lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri. Suuline ja kirjalik suhtlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Väitlus, väitluse reeglid. Argumenteerimine, veenmine. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, blogid, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärkus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Refereerimine ja tsiteerimine. Projekt, teadaanne, iseloomustus. Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus,

• eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; • teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; • esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; • sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; • loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; • hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; • teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; • koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; • ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; • kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; • esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); • analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;	seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine. Arutlev kirjand. Teema valik ja sõnastamine. Teksti sisukomponendid, ülesehitus ja sidusus. Teesi formuleerimine. Argumentide liigid. Tekstide loomine meediakeskkonnas.
---	--

• vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; • iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; • teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; • leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; • rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.	
--	--

2.5.Valikaine “Emakeel ja kultuur”

2.5.1. Õppeaine kirjeldus

Aine „Emakeel ja kultuur“ eesmärk on toetada õpilase huvi oma emakeele arendamise vastu, soodustada mitmekeelsuse kujunemist ning säilitada side emakeelse kultuuripärandiga. Emakeele ja kultuuri õppimine aitab õpilasel mõista keele ja kultuuri rolli nii isiklikul kui ka ühiskondlikul tasandil ning luua seoseid teiste õppeainetega, eelkõige eesti keele kui teise keele õppimisega. Õpe kujundab lugupidavat suhtumist nii oma emakeelde kui ka teistesse keeltesse ja kultuuridesse ning toetab õpilase mõtlemis-, eneseväljendus- ja suhtlemisoskuse arengut.

Õppetöö keskendub keeleoskuse terviklikule arendamisele, hõlmates kuulamist, rääkimist, lugemist ja kirjutamist. Suurt rõhku pannakse sõnavara laiendamisele, tekstide mõistmisele ja loomisele ning keele kasutamisele erinevates suhtlusolukordades. Õppimisel kasutatakse mitmekesiseid ja eakohaseid õppemeetodeid, sealhulgas suulisi harjutusi, loovülesandeid, arutelusid ning autentseid tekste ja meediat. Oluline on õpilase aktiivne kaasatus ning keele kasutamine ka väljaspool koolikeskkonda.

Kultuurisisu käsitlemisel tutvutakse nii rahvakultuuri ja traditsioonidega kui ka tänapäevase kultuurimaastikuga, analüüsitakse kultuuridevahelisi seoseid ja mõjutusi ning seostatakse õpitut Eesti ühiskonna ja laiemate ühiskondlike protsessidega. Õppeprotsess toetab õpilase kultuurilise identiteedi kujunemist ning teadlikkust mitmekeelsusest ja keeleliste eripärade väärtusest.

Õpe on järjepidev ja arvestab õpilaste arenguetape: esimeses kooliastmes keskendutakse eelkõige suulisele keelekasutusele ja mängulisele õppimisele, teises kooliastmes arendatakse teadlikku keelekasutust ning tekstidega töötamise oskust, kolmandas kooliastmes süvendatakse analüüsi-, tõlgendamise- ja tekstiloomeoskusi ning kujundatakse teadlikku ja loovat keelekasutust erinevates olukordades.

Aine „Emakeel ja kultuur“ maht on kaks korda nädalas üleminekuklassides (2. - 6.klass), mis võimaldab järjepidevalt arendada õpilaste keeleoskust ning süvendada nende kultuuriteadlikkust.

2.5.2. Teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

I kooliastme õpilane:

Suuline ja kirjalik suhtlus

- osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
- osaleb vestluses, moodustab küsimusi ja vastab ise talle esitatud küsimustele;
- kirjutab lihtsamaid teateid.

Teksti vastuvõtt

- omandab teadliku lugemisoskuse;
- loeb eri liiki eakohaseid tekste, mõistab nende sisu;
- analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;

Tekstiloome

- sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseega;

- tunneb joonis- ja kirjatähti, kirjutab loetava käekirjaga;
- kirjutab mõtestatud lauseid.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

- kujundab eakohase lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, rikastab sõnavara;
- mõistab oma rahvapärimust ja kultuurilist mitmekesisust.

Keelehoole

- kirjutab õigesti õpitud keelendeid;
- järgib lihtsamaid õpitud keelereegleid.

2.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • osaleb lihtsates suhtlusolukordades (kuulab, vastab, küsib); • väljendab oma mõtteid lühidalt ja arusaadavalt; • loeb lihtsaid tekste ja mõistab nende põhisisu; • kirjutab lihtsaid sõnu ja lauseid; • tunneb huvi oma keele ja kultuuri vastu; • järgib lihtsamaid keelereegleid.	Igapäevased suhtlussituatsioonid (tervitamine, küsimine, vestlus). Sõnavara arendamine (pere, kool, kodu, loodus). Lihtsad jutud, muinasjutud, luuletused. Lugemise algoskused ja kuulamisülesanded. Kirja eelharjutused, tähtede õppimine. Täht ja häälik. Lihtsate lausete kirjutamine ja koostamine. Rahvalooming ja tähtpäevad.

3.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
---------------------	-----------------

Õpilane: • osaleb vestluses ja väljendab oma mõtteid pikemalt; • esitab ja mõistab lihtsamaid küsimusi; • loeb eakohaseid tekste ja analüüsib neid algsel tasemel; • kirjutab loetava käekirjaga lühitekste; • mõistab oma kultuuri põhielemente; • kasutab õpitud keelereegleid.	Vestlused ja jutustamine. Tekstide lugemine ja sisu ümberjutustamine. Küsimuste koostamine ja vastamine. Algne tekstiloomine (lühijutud, kirjeldused). Lastekirjandus ja rahvapärismus. Õigekirja põhialused. Sõnavara laiendamine.
--	---

II kooliaste

II kooliastme õpilane:

Suuline ja kirjalik suhtlus

- osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid erinevates suhtlusolukordades;
- kuulab kaaslaste seisukohti, arvestab nendega, avaldab ise arvamust;
- annab tagasisidet, analüüsib ise saadud tagasisidet.

Teksti vastuvõtt

- loeb kokkulepitud tekste ning leiab ise teemakohaseid teoseid ja tekstikatkeid;
- kasutab lugemiskogemust teabe hankimiseks;
- analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, esitab küsimusi ja teeb järeldusi.

Tekstiloomine

- kasutab nii suulises kui ka kirjalikus tekstiloomes eesmärgile vastavat sõnavara ja väljendeid;
- loob juhendamisel eri liiki tekste.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

- õpilane oskab kirjeldada keelelise ja kultuurilise identiteedi ning emakeele tähendust;
- kasutab emakeele õppimiseks teadlikult koolivälise emakeelse keskkonna võimalusi
- loeb eakohast kirjandust emakeeles.

Keelehoole

- mõistab emakeele struktuuri;
- järgib õpitud keelereegleid;
- kasutab keeleinfo leidmiseks erinevaid keskkondi.

4.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • osaleb aktiivselt suhtluses ja kuulab teisi; • väljendab oma mõtteid erinevates olukordades; • loeb ja mõistab eakohaseid tekste; • kirjutab juhendamisel sidusaid tekste; • mõistab emakeele ja kultuuri tähtsust; • järgib õpitud keelereegleid.	Jutustavad ja kirjeldavad tekstid. Teksti sisu mõistmine ja ümberjutustamine. Kirjalik eneseväljendus (kirjeldus, jutustus). Rahvuskultuuri teemad - Lastekirjandus ja rahvapärimus. Keele põhireeglid.

5.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
---------------------	-----------------

Õpilane: • väljendab oma arvamust ja kuulab kaaslast; • kasutab lugemist teabe hankimiseks; • analüüsib lihtsamaid tekste ja teeb järeldusi; • kasutab sobivat sõnavara suulises ja kirjalikus suhtluses; • mõistab kultuurilist identiteeti.	Arutelud ja arvamuse avaldamine. Erinevad tekstiliigid (jutustav, kirjeldav, teabetekst). Teksti analüüs ja küsimuste esitamine. Funktsionaalne lugemine. Sõnavara arendamine ja väljendusoskuse rikastamine. Emakeel ja kultuuriidentiteet. Emakeelne kirjandus.
---	--

6.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • osaleb teadlikult suhtlusolukordades ja annab tagasisidet; • loeb ja analüüsib erinevaid tekste; • koostab juhendamisel eri liiki tekste; • kasutab emakeelset keskkonda keele arendamiseks; • mõistab keele struktuuri ja kasutab keeleallikaid.	Suuline ja kirjalik eneseväljendus. Tekstide analüüs ja kokkuvõtete tegemine. Tekstiloomine (jutustus, aramus, kirjeldus). Info otsimine ja kasutamine. Keele struktuuri alused. Emakeelne meedia ja kultuur.

III kooliaste

III kooliastme õpilane:

Suuline ja kirjalik suhtlus

- osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- tegutseb eesmärgipäraselt erinevates suhtlusolukordades, analüüsib oma käitumist ja tegutseb vastavalt olukorrale;
- arutleb eakohastel teemadel, avaldab viisakalt ja põhjendatult arvamust, teeb järeldusi ja annab hinnanguid;

- annab mõtestatud tagasisidet, analüüsib ise saadud tagasisidet ja vajadusel korrigeerib enda seisukohti.

Teksti vastuvõtt

- loeb ja kuulab sihipäraselt emakeeles nii oma huvivaldkondade kui ka õppimist toetavaid tekste;
- kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid oma emakeeles ning teistes keeltes tekstide mõistmiseks, võrdlemiseks ja analüüsiks;
- analüüsib eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, esitab küsimusi, analüüsib seoseid ja teeb järeldusi.

Tekstiloome

- kasutab nii suulises kui ka kirjalikus tekstiloomes eesmärgile vastavat sõnavara ja loomingulisi väljendeid;
- loob arusaadava ja ladusa väljendusega eri liiki tekste.

Kirjanduse ja kultuuri mõistmine

- kirjeldab keelelise ja kultuurilise identiteedi ning emakeele tähtsust ja positsiooni teiste teda ümbritsevate keelte hulgas;
- kasutab emakeelt teadlikult koolivälises emakeelses keskkonnas, sh emakeelset meediat;
- valib ja loeb eakohast ilu- ja tarbekirjandust emakeeles.

Keelehoole

- järgib emakeele õigekirja aluseid, tajub kõne- ja kirjakeele erisusi;
- rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
- kasutab teadlikult mitmesuguseid keeleallikaid.

7.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
--------------	----------

Õpilane: • osaleb aruteludes ja väljendab põhjendatud arvamust; • loeb ja analüüsib erinevaid tekste; • loob sidusaid tekste; • kasutab emakeelt teadlikult.	Arutelud ja arvamused avaldus. Kirjandus- ja meediatekstid. Teksti mõistmine ja analüüs. Tekstiloomine (jutustus, arvamus, kirjeldus). Kultuuri ja identiteedi teemad.
--	--

8.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • tegutseb eesmärgipäraselt erinevates suhtlusolukordades; • hindab info usaldusväärsust; • analüüsib ja tõlgendab tekste; • kasutab loovat ja täpset keelt; • mõistab kultuuridevahelisi seoseid.	Argumenteerimine ja väitlus. Tekstide kriitiline lugemine. Info analüüs ja hindamine. Loov tekstiloomine. Kultuuride võrdlus. Emakeelne meedia.

9.klassi õpitulemused ja õppesisu:

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: • analüüsib ja hindab oma suhtlemisoskust; • väljendab end ladusalt ja mitmekülselt; • analüüsib süvendatult eri liiki tekste; • kasutab emakeelt loovalt ja teadlikult; • mõistab mitmekeelsust ja oma keele rolli.	Arutelud, väitlused, seisukohtade kujundamine. Tekstide süvaanalüüs ja tõlgendamine. Erineva eesmärgiga tekstiloomine. Keele erikujud (murded, stiilid). Keele ja kultuuri roll ühiskonnas. Iseseisev töö tekstide ja allikatega.

